

ZIRAAT BANK BH D.D.
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2022. GODINU

Sadržaj

	<i>Stranice</i>
Godišnji izvještaj za 2022. godinu	1 – 14
Izvještaj nezavisnog revizora	15 – 19
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	20
Izvještaj o finansijskom položaju	21
Izvještaj o promjenama u kapitalu	22
Izvještaj o novčanim tokovima	23
Napomene uz finansijske izvještaje	24 – 103

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

MAKROEKONOMSKI OSVRT NA 2022 GODINU

Nakon impresivnog oporavka u 2021. godini, ekonomija BiH zadržala je pozitivan trend u prvoj polovini 2022. godine uz rast BDP-a od +5,8%, te je u prvom polugodištu 2022. godine iznad očekivanog nivoa.

Glavni pokretači razvoja u prvom polugodištu 2022. godine bili su bruto investicije i privatna potrošnja, dok je državna potrošnja bila na gotovo istom nivou kao i prethodne godine, a pozicija neto izvoza je i dalje bila negativna. Razlozi za pozitivan trend bruto investicija (+24,3%) leže u nastojanju kompanija da obezbijede veće zalihe u slučaju ozbiljnijih poremećaja na tržištu snabdjevanja i inflatornog okruženja. Privatna potrošnja ima stabilan trend rasta (+3,5%) koji je djelimično podržan povećanjem plata posebno u privatnom sektoru, te povećanjem priliva doznaka iz bh. dijasporu. Relativno skroman efekat na rast BDP-a imala je državna potrošnja (+1,6%) koja je blago uvećana u odnosu na nivo prethodne godine. Ohrabrujući trend iz 2021. godine, kada je izvoz rastao brže od uvoza, je produžen na prvo polugodište 2022. godine na način da je uvozna strana uvećana za +27,6%, dok izvoz raste u istom periodu po stopi od +30,7%. Ipak, spoljnotrgovinski odnosi Bosne i Hercegovine rezultiraju konstantnim neto deficitom koji za navedeni period iznosi 4,61 milijardu KM.

Drugu polovinu 2022. godine karakterišu suprotni trendovi u odnosu na prvo polugodište i sporija dinamika BDP-a, zbog usporavanja ključnih makroekonomskih pokretača, posebno usporavanja dinamike potrošnje i većeg negativnog doprinosa neto izvozne pozicije. To je odraz procesa povećanja kamatnih stopa Evropske Centralne Banke koji rezultira usporavanjem ekonomije eurozone. Očekuju se efekti prelijevanja na našu zemlju i region jugoistočne Europe koji je visoko ekonomski povezan sa eurozonom. Uprkos očekivanom usporavanju kreditnog rasta, bh. bankarski sektor pokazuje karakteristike stabilnosti na poljima kapitaliziranosti, likvidnosti, kvaliteta imovine, depozitnog rasta i profitabilnosti.

Sveukupno, nakon vrlo povoljnog prvog polugodišta i očekivanog usporavanja u drugom polugodištu, ukupan realni rast BDP-a za 2022. godinu se procjenjuje na 4%. Značajnije usporavanje se očekuje u 2023. godini kada je projicirana stopa rasta BDP-a od +1,5%.

U kontekstu inflacije, Bosna i Hercegovina bilježi jednu od najviših stopa inflacije u regiji na godišnjem nivou te je ciljana inflacija za 2022. godinu 14%. Ova godina bi trebala biti obilježena blažim inflatornim udarima, sa projiciranom stopom inflacije od +6,0%.

Bitno je istaći da Bosna i Hercegovina gotovo u cjelosti zavisi od kretanja cijena na međunarodnom tržištu te nema definisane mjere koje bi ublažile inflatorne udare. Ipak, država indirektno može pomoći privredi ubrzanjem reformi i integracionih procesa. Na ovaj način bi se iskoristio pozitivan momentum nastao nakon potpisivanja koalicionih sporazuma za relativno brzo formiranje tijela vlasti i dobijanja statusa kandidata za punopravno članstvo u EU.

Značajni događaji nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja

Banka je na osnovu Obavijesti Registra vrijednosnih papira od 11.04.2023 godine, u svojim knjigama 14.04.2023 godine proknjižila povećanje kapitala/dokapitalizacija u iznosu od 20.000.000,00 mil KM. Uplaćeni kapital na 14.04.2023 godine iznosi 260.000.000,00 KM.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Procjena očekivanog budućeg razvoja Banke

Prodaja nudi široku paletu proizvoda i usluga našim klijentima, te upravlja prodajnom mrežom i direktnim kanalima distribucije. Prodajna mreža radi na cijelom području Bosne i Hercegovine, kojih je sa 31.12.2022. godinom bilo 32, od čega je 18 Filijala i 14 Isturenih šaltera.

U dijelu kreditnog poslovanja Banka bilježi trend rasta volumena kredita, kontinuirano unapređujući procese.

Viber bankarstvo – implementacijom Viber kanala za komunikaciju sa klijentima, banka je realizovala najpopularniji kanal komunikacije na bh tržištu, te obezbijedila brzu, efikasnu i personalizovanu komunikaciju sa krajnjim korisnicima – klijentima banke, uvažavajući sve sigurnosne i regulatorne standarde vezano za ovaj kanal.

Surcharge Fee - Sa implementacijom ove naknade smo obezbijedili ne samo novi prihod za banku, već u potpunosti unaprijedili profitabilnost naše bankomatske mreže.

Call Centar – u cilju unapređenja i poboljšanja usluge prema klijentima, banka je odobrila i pokrenula projekat "Implementacije Call Centra".

Zamjena bankomatske mreže- izvršene su sve potrebne analize tehničkog rješenja, načini integracije, finansijska poređenja i usaglašavanja sa Ziraat Technologiem, na osnovu čega je odobren i pokrenut projekat "Zamjena bankomatske mreže". Realizacija navedenog projekta se planira za Q2 2023.

U dijelu zastupanja u osiguranju krajem 2021. i početkom 2022. godini uveden je novi proizvod osiguranja za slučaj smrti korisnika kreditnih kartica i kreditiranih tekućih računa koji se odobravaju klijentima koji statusno pripadaju penzionerskoj populaciji, tj. osobe do 70 godina starosti, u kojem je pokrivenost za slučaj smrti 50% ukoliko smrt nastupi u prvih 6 mjeseci, odnosno 100% ako smrt nastupi nakon 6 mjeseci, bez obzira na zdravstveno stanje penzionera u trenutku sklapanja police osiguranja.

Porastom plasiranih kredita u toku 2022 godine zabilježen je i značajan porast u ugovaranju osiguranih kredita i osiguranja nekretnina u odnosu na prethodnu godinu.

Pored navedenog u 2022. godini su počele aktivnosti na razvoju IT modula tj. aplikacije za prodaju proizvoda osiguranja čije puštanje u produkciju se očekuje u 2023. godini. Nakon što aplikacija bude puštena u produkciju, planirano je i sklapanje ugovora sa osiguravajućim društvima o prodaji stand alone osiguranja, te dodatne edukacije prodajnog osoblja u poslovnicama Banke.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

U 2023. godini usmjerenost poslovanja Banke bit će na:

- ✓ Svih zakonskih i regulatornih zahtjeva, kao i zahtjeva koji proističu iz dobrih praksi bankarskog poslovanja, a posebno onih koji se odnose na upravljanje rizicima, osiguranja stope adekvatnosti kapitala, kao i razine i strukture kapitala dostatnog da podrži predviđeni rast Banke, i jačanja likvidonosne pozicije Banke.
- ✓ Akviziranjem kvalitetnih klijenata i pružanje istima kvalitetnih bankarskih usluga putem educiranog, obučenog i specijaliziranog osoblja, unaprijeđene mreže filijala i alternativnih kanala distribucije čime će se postići smanjenja ovisnosti klijenata o lokacijama poslovnica Banke.
- ✓ Višegodišnja značajna ulaganja u infrastrukturu i tehnološku modernizaciju Banke sa ciljem brzog ispunjenja zahtjeva, koji se mijenjaju za proizvode i usluge klijenata i za ispunjenje stalno rastućih regulatornih zahtjeva, koji traže velike napore za njihovo ispunjenje.
- ✓ Organizacione promjene u cilju maksimalnog iskorištenja potencijala sa ciljem povećanja konkurentnosti komercijalnih ponuda klijentima i za potporu funkcija koje donose odluke kako bi se što prije reagovalo na zahtjeve tržišta,
- ✓ Unapređenje usluge klijentima u smislu smanjenja vremena potrebnog za zadovoljenje njihovih potreba i efikasnije usluge kroz povećanje efikasnosti prodajnog osoblja i uvođenje novih kanala distribucije su glavni ciljevi u ovom segmentu,
- ✓ Fokus na digitalizaciji operacija, sa ciljem brže usluge klijentima, ne samo prilikom fizičkog posjeta Banci, već i pristupom modernim elektronskim kanalima,
- ✓ Uvođenje novih usluga prodaje osiguranja uz partnerstvo sa osiguravajućim kompanijama aktivnim na domaćem tržištu,
- ✓ Nuđenje novih proizvoda, podrška rastu klijenata na bazi poslova kreditiranja, te fokus na proizvodima i uslugama sa većom poslovnom maržom,
- ✓ Uvođenje posebnih alata za praćenje i mjerenje profitabilnosti poslovnih segmenata, pojedinačnih klijenata i upravljanja portfeljima što će pomoći donošenju strateških i komercijalnih ponuda, sa ciljem maksimalnog profita,
- ✓ Unapređenje procesa naplate rizične izloženosti i smanjenje rizične izloženosti kroz učinkovite procese naplate i kroz primjenu selektivnih izlaznih strategija koje mogu uključivati prodaju specifičnih portfolia,
- ✓ Razvoj sofisticiranih alata za rano otkrivanje i upravljanju izloženostima segmenta korporativnog bankarstva koje signaliziraju potencijalne poteškoće.
- ✓ Motivacija i zadržavanje radnika, s posebnim naglaskom na talente i ključne resurse čiji je cilj privući, motivirati i zadržati najbolje ljudske resurse sposobne za ostvarivanje misije Banke
- ✓ Usklađenost za zakonskim propisima i principima dobrog poslovnog ponašanja

Informacije o otkupu vlastitih dionica i udjela

Banka u 2022. godini nije vršila otkup vlastitih dionica.

Informacije o poslovnim segmentima pravnog lica

Banka posluje na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine u okviru Direkcije koja se nalazi u Sarajevu, te 18 podružnica i 14 isturenih šaltera. Poslovanje Banke dijeli se na sljedeća 3 segmenta:

1. Segment poslovanja sa pravnim licima,
2. Segment poslovanja sa fizičkim licima
3. Segment poslovanja sa finansijskim institucijama

Segment poslovanja sa fizičkim licima obuhvata poslovanje Banke sa stanovništvom i samostalnim obrtnicima, segment poslovanja sa pravnim licima obuhvata poslovanje sa pravnim subjektima i segment poslovanja sa bankarskim institucijama obuhvata poslovanje sa finansijskim institucijama.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

U nastavku su navedeni proizvodi po poslovnim segmentima:

Segment poslovanja sa pravnim licima

- **Kreditni proizvodi:**
 - Dugoročni krediti (za refinansiranje, za stalna sredstva, za trajna obrtna sredstva, investicijski, projektno finansiranje)
 - Kratkoročni krediti (anuitetni, revolving, overdraft)
 - Business kartica
- **Depozitni proizvodi:**
 - Transakcijski računi (KM i druge valute)
 - Otvorena, rentna i oročena štednja
- **Dokumentarni poslovi**
 - Garancije (loro/nostro, plative/činidbene/avansne itd)
 - Akreditivi
- **Poslovanje sa devizama**
- **Domaći platni promet (GIRO, RTGS)**
- **Ino platni promet (SWIFT, Ziraat Group, ODAK)**
- **POS i ATM mreža**
- **Ostalo**

Segment poslovanja sa fizičkim licima

- Namjenski krediti (kratkoročni i dugoročni)
- Stambeni krediti
- Krediti za građevinsku dogradnju, renoviranje i adaptaciju
- Investicioni krediti
- Krediti za refinansiranje/zamjenski krediti
- Auto krediti
- Potrošački krediti
- Poljoprivredni krediti
- Nenamjenski krediti(kratkoročni i dugoročni)
- Krediti za samostalne poduzetnike/obrtnike
- Okvirni limit za fizička lica i samostalne poduzetnike/obrtnike
- Kreditirani tekući računi (Overdrafti)
- Kreditne kartice,
- Business kreditne kartice za samostalne poduzetnike/obrtnike
- Depoziti po viđenju stanovništva
- Oročeni depoziti
- Rentna štednja
- Otvorena štednja
- Račun uštede novca
- Dječija štednja
- **Računi (tekući, žiro i devizni računi)**
- **Usluge korespondentnog bankarstva**
- **Usluge banke depozitara**
- **Osiguranje**
- **Digitalne usluge:**
 - E-banking
 - Mobilno bankarstvo

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

- Virtualna kreditna kartica
- E-Računi
- Western union
- Trajni nalog
- Sefovi
- Poslovanje sa devizama/mjenjački poslovi
- Domaći platni promet (GIRO, RTGS)

Segment poslovanja sa finansijskim institucijama

- Plasmani
- Krediti
- Depoziti banaka i kreditne linije
- Poslovanje sa devizama
- Poslovanje sa vrijednosnim papirima
- Poslovanje sa kupoprodajom efektive
- Ostalo

Banka je u 2022. godini ostvarila dobit prije oporezivanja u iznosu od 8,3 miliona KM što je 5,2 miliona KM više u odnosu na prethodnu godinu (+171,%).

Dobit poslije oporezivanja iznosi 8 miliona KM što je za 5 miliona KM više u odnosu na prethodnu godinu (+169%).

Prihodi od kamata i slični prihodi

Ostvareni prihodi od kamata Banke za 2022. godinu iznose 38,4 miliona KM i u odnosu na prethodnu godinu bilježe povećanje od 2 miliona KM (+5,7%).

Rashodi od kamata i slični rashodi

Ostvareni rashodi od kamata Banke za 2022. godinu iznose 5,7 miliona KM i u odnosu na prethodnu godinu bilježe smanjenje od 2,7 miliona KM (-32,5%).

Neto prihod od kamata

Ukupni neto kamatni prihodi/rashodi od kamata iznose 32,7 miliona KM i u odnosu na prethodnu godinu bilježe rast od 4,8 miliona KM (17,4%).

Neto prihod od naknada i provizija

Neto prihodi od naknada i provizija iznose 8,6 miliona KM te su zabilježili godišnji rast od 3,8 miliona KM (+78,9%).

Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike

Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike u 2022. godini iznose 7 miliona KM i bilježe povećanje od 3,9 miliona KM u usporedbi s prošlom godinom (+127,9%).

Ostali prihodi

Ostali prihodi iznose 3,3 miliona KM i veći su za 1,1 miliona KM u odnosu na prethodnu godinu uslijed naplate računovodstveno otpisanih potraživanja i prodaje osnovnih sredstava.

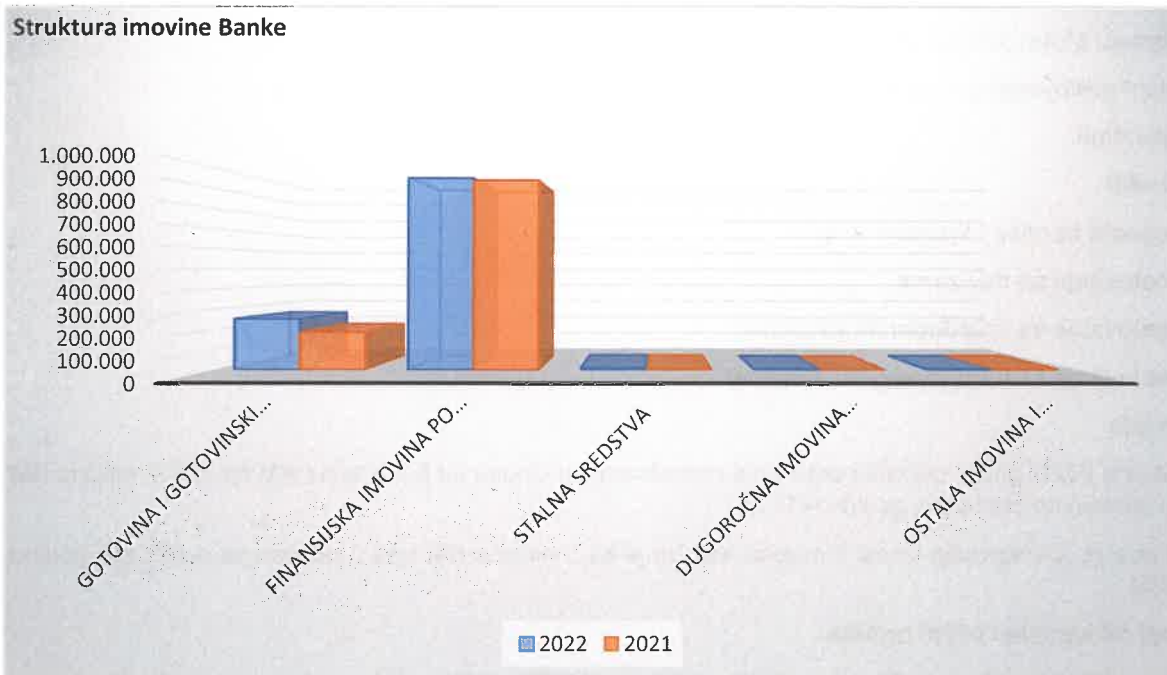
Troškovi poslovanja

Ukupni troškovi poslovanja u 2022. godini iznose 27,9 miliona KM i veći su za 4,1 miliona KM (+17,6%) u odnosu na prethodnu godinu (povećanje troškova plata, te povećanje troškova vezanih za ino usluge).

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Imovina i obveze Banke

Imovina Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 1.228,5 miliona KM i bilježi povećanje od 79,5 miliona KM (6,9%) u odnosu na prošlu godinu. Najveće stavke u imovini Banke su Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa učešćem od 20,6% i Finansijska imovina po amortizovanim trošku sa 77,4% učešćem u ukupnoj aktivi Banke.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Struktura stavke Gotovina i gotovinski ekvivalenti

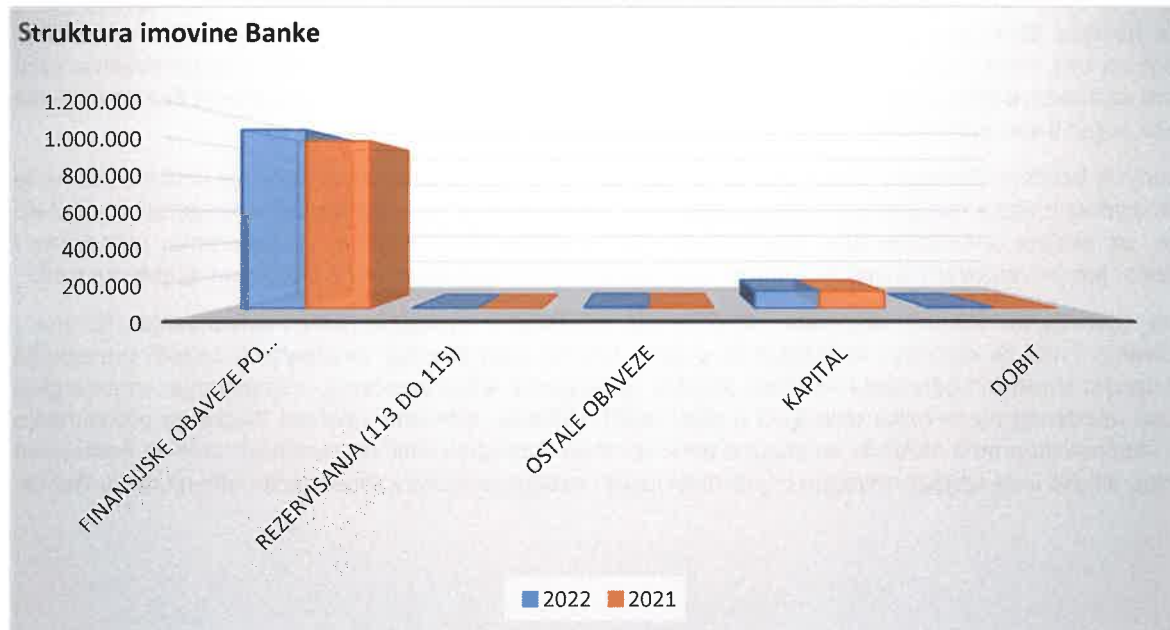
Značajnije učešće u ovoj stavci imaju Tekući računi kod drugih banaka u iznosu 89.115 hiljada KM (35,22%), tekući račun kod CBBH sa stanjem 135.086 hiljada KM (53,40%) i stanje blagajni i trezora u iznosu 29.003 hiljade KM (11,56%).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2022		2021	
	252.997	%	186.392	%
Tekući računi kod drugih banaka	89.115	35,22%	105.492	56,60%
Tekući račun kod CBBH	135.089	53,40%	53.083	28,48%
Blagajna i trezor	29.003	11,46%	28.081	15,07%
Čekovi	1	0,00%	1	0,00%
Manje: Umanjenje vrijednosti	(211)	-0,08%	(265)	-0,14%

Struktura stavke finansijske imovine po amortizovanom trošku sačinjena je od obavezne rezerve kod Centralne banke sa iznosom 106.688 hiljada KM (11,22%), depozita kod drugih banaka 112.082 hiljada KM (11,79%), kredita i potraživanja od klijenata u iznosu 682.231 hiljada KM (71,74%) i Ostale finansijske imovine po amortizovanim trošku u iznosu 49.978 hiljada KM (5,26 %).

Finansijska imovina po amortizovanom trošku	2022		2021	
	948.602	%	940.928	%
Obavezna rezerva kod Centralne banke	106.688	11,22%	101.756	10,81%
Depoziti kod drugih banaka	112.082	11,79%	124.163	13,20%
Kredit i potraživanja od klijenata	679.845	71,74%	664.628	70,64%
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	49.987	5,26%	50.381	5,35%

Obaveze Banke

Najveće učešće u obavezama Banke ima bilansna stavka Finansijske obaveze po amortizovanom trošku sa učešćem u iznosu 1.096.822 hiljade KM ili 89,42% i rast ove stavke u odnosu na 2021. godinu je 6,62 % odnosno 68.138 hiljada KM.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Strukturu finansijskih obveza po amortizovanom trošku u 2022.godine čine depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija u iznosu 186 hiljada KM, depoziti od klijenata u ukupnom 934.876 hiljada KM od čega su depoziti po viđenju u iznosu 527.630 hiljada KM i oročeni depoziti u iznosu 407.246 hiljada KM, uzeti krediti 156.466 hiljade KM i obaveze po osnovu najmovu u iznosu 5.293 hiljade KM.

Depoziti po viđenju i oročeni depoziti klijenata

Ukupni depoziti od klijenta na kraju 2022.godine iznose 934.876 hiljada KM i u poređenju sa krajem 2021.godine ukupno su rasli za 67.254 hiljade KM ili 7,75%.

Iznos depozita po viđenju na 31.12.2022.godine je 527.630 hiljada KM a na kraju 2021.godine isti depoziti su iznosili 397.461 hiljadu KM, ostvaren je rast u iznosu 130.169 KM ili 32,75%. Zabilježen je rast i depozita fizičkih lica u iznosu 51.040 hiljade KM a i depozita pravnih lica (uključujući državne i javne institucije) u iznosu 79.129 hiljada KM. Učešće ovih depozita u ukupnim depozitima od klijentata na kraju 2022.godine je 56,44%.

Kod oročenih depozita došlo je do pada i to u ukupnom iznosu 62.916 hiljade KM ili 13,38% od čega je kod fizičkih lica zabilježen pad u iznosu 42.329 hiljade KM a kod pravnih lica pad je iznosio 20.586 hiljada KM. Učešće oročenih depozita u ukupnim depozitima od klijenata na kraju 2022.godine je 43,56%.

Obaveze prema bankama i uzeti krediti

Depoziti banaka po viđenju na kraju 2022.godine iznose 186 hiljada KM i u odnosu na 2021.godinu rasli su za 42 hiljade KM ili 29,41%.

Iznos uzetih kredita na kraju 2022.godine je 156.466 hiljade KM i isti je kao iznos uzetih kredita na kraju 2021.godine. Uzeti krediti u ukupnim obavezama Banke učestvuju u procentu 12,75%.

Kapital, rezerve i dobit

Iznos dioničkog kapitala na kraju 2022.godine je 240.000 hiljada KM, isti je kao i prethodne godine. Rezerve Banke iznose 132.302 hiljade KM i u odnosu na iznos rezervi sa krajem 2021. godine razlikuje se za iznos dobiti iz 2021.godine.

Dobit na kraju 2022. godine iznosi 8.088 hiljada KM.

Stopa adekvatnosti kapitala na 31. decembra 2022. godine iznosi 18,5%.

Ciljeve i politike u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH i Odlukom o upravljanju rizicima u banci Agencije za bankarstvo FBiH, Banka definiše Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima koja pruža stratešku orijentaciju upravljanja rizicima za sve vrste rizika, te propisuje generalne smjernice za savjesno i kontinuirano upravljanje svim rizicima kojima se Banka izlaže ili koji mogu proizlaziti iz njenog poslovnog modela, a koje je Banka ocijenila ili može ocijeniti kao materijalno značajne.

Osnovni cilj bančine Strategije je provođenje kontinuiranog razvijanja procesa upravljanja rizicima koji, prije svega, podrazumijeva razvijanje svijesti o rizicima na svim nivoima, te integrisanost u korporativnu kulturu Banke, uz aktivno upravljanje istim koje se zasniva na efikasnim politikama, procedurama, procesima i utvrđenim jasnim odgovornostima kroz organizacionu strukturu, vodeći računa o bančinom apetitu za rizik.

Proces upravljanja rizicima obuhvata identifikaciju, mjerenje i procjenu rizika, ovladavanje rizicima i određivanje limita, te kontrolu i izvještavanje o istim. Unutar ovog procesa ovladavanje rizikom predstavlja sveukupnost strateških odrednica, metoda, kriterija i postupaka radi prihvatanja, izbjegavanja, smanjenja ili prenosa utvrđenog nivoa rizika uzimajući u obzir profil rizičnosti, odnosno sklonost Banke ka preuzimanju rizika i toleranciju prema riziku, te se shodno tome utvrđuju i određeni limiti (ograničenja) koja se postavljaju za rizike, a kako bi se izbjegli neodgovarajući nivoi rizika i neodgovarajuća koncentracija istih na nivou Banke.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Izloženost Banke cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju

Banka je u svom poslovanju izložena različitim oblicima rizika koji su međusobno manje ili više povezani, te manje ili više značajni. Sprovođenjem procesa identifikacije prvo se utvrđuje koji su to rizici kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, te se pristupa procjeni njihove materijalne značajnosti. Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za organizaciju i koordinaciju procesa praćenja i upravljanja kreditnim rizikom i sa njim povezanim rizicima, rizikom likvidnosti, deviznim rizikom, kamatnim rizikom, operativnim rizikom, rizikom informacionog sistema na nivou Banke. U navedenu svrhu utvrđena je interna skala nivoa materijalnosti rizika. Analizom materijalnosti i kapitalne relevantnosti po tipovima rizika, došlo se do zaključka da je profil rizika Banke, onaj koji se sastoji uglavnom od sljedećih tipova rizika: kreditni rizik sa pratećim rizikom kreditne koncentracije, rezidualnim rizikom i rizikom države, tržišni (odnosno devizni i kamatni rizik), operativni uključujući kibernetički rizik, rizik eksternalizacije, pravni rizik, rizik nesavjesnog postupanja i rizik usklađenosti poslovanja, rizik kontinuiteta poslovanja, sistem za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, a zatim rizik profitabilnosti, rizik ulaganja, poslovni, strateški, upravljački rizik, rizik kapitala i rizik reputacije. Razlozi za izloženost utvrđenim materijalnim rizicima, te izrazitu dominaciju kreditnog rizika proizilaze iz postojeće strukture aktive. Kreditni rizik odnosi se na negativne posljedice povezane sa kašnjenjem ili neispunjavanjem odredaba zaključenih ugovora o kreditima, uslijed pogoršanja kreditne sposobnosti ugovorne strane. Unutar kreditnog rizika identifikuju se određene potkategorije značajnih rizika kao što su rizik kreditne koncentracije, rezidualni rizik i rizik države. Takođe, analizom različitih vrsta rizika za neke je Banka utvrdila da ih nema, kao što su npr kreditni rizik u knjizi trgovanja, tržišni rizik u knjizi trgovanja, rizik sekjuritizacije i slične rizike vezane za investicione poslove ili trgovinu vrijednosnim papirima kojima se Banka ne bavi, te isti nisu prikazani kao identifikovani. Banka osigurava da kreditni proces minimalno obuhvati uspostavljanje adekvatnog nivoa, obima i načina identificiranja, mjerenja i praćenja kreditnog rizika, kao i kontrole i izvještavanja o kreditnom riziku za potrebe uprave, nadzornog odbora, supervizora i drugih zainteresiranih strana, uključujući i pravovremeno informisanje nadležnih o poštivanju utvrđenih limita kreditne izloženosti, kao i u slučajevima postojanja odstupanja od istih radi poduzimanja adekvatnih mjera. U procesu upravljanja kreditnim rizikom Banka poštuje načelo jasne podjele odgovornosti za one funkcije i organizacijske jedinice koje aktivno sudjeluju u preuzimanju rizika od onih koje te rizike mjere, prate i izvještavaju. Na taj način postignuta je neovisnost upravljanja i kontrole kreditnog rizika.

Mjerenje deviznog rizika obuhvata utvrđivanje otvorenosti devizne pozicije na dnevnom nivou, za Individualnu deviznu poziciju po pojedinim valutama, te ukupnu Deviznu poziciju Banke, u odnosu na Regulatorni kapital. Banka je definisala interne limite i signale ranog upozorenja u cilju praćenja i ograničavanja izloženosti deviznom riziku. Limiti deviznog rizika se revidiraju na godišnjem nivou odnosno periodično po potrebi a prate se na dnevnom nivou. Banka otvorenost devizne pozicije kontinuirano održava ispod definisanih limita te signala ranog upozorenja.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa. Bankarska knjiga označava sve stavke aktive i vanbilansa banke koje nisu identifikovane kao pozicije knjige trgovanja. Banka mjeri i ocjenjuje negativan uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod, odnosno dobit, te na ekonomsku vrijednost bankarske knjige. Putem alata Banka također radi stres testiranje uticaja kamatnog rizika na neto kamatni prihod te za isto je razvila metodologiju mjerenja kamatnog rizika analizom uticaja na neto kamatni prihod. Ograničavanje kamatnog rizika se vrši putem uspostavljenih limita i signala kamatnog rizika. Limiti se prate na kvartalnom nivou i u sklopu Izvještaja o rizicima, o istim se obavještava Uprava i Nadzorni odbor Banke. Odnos promjene EVB u odnosu na regulatorni kapital na kraju godine je u okviru definisanih pokazatelja.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima u banci, te Politikom za upravljanje rizikom likvidnosti Banke definisani su minimalni kvalitativni i kvantitativni zahtjevi za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i standardi koje je Banka dužna da osigura i održava u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizikom likvidnosti koji osigurava ispunjavanje propisanog nivoa rezervi likvidnosti, propisanih kvantitativnih pokazatelja likvidnosti, osiguranje stabilnosti i diverzifikaciju izvora finansiranja, redovno i sveobuhvatno provođenje stres testova te blagovremene i adekvatne postupke u slučajevima povećanog rizika likvidnosti. Praćenje i izvještavanje o riziku likvidnosti Banka vrši na unutarnevnoj, dnevnoj, sedmičnoj, dekadnoj, mjesečnoj, kvartalnoj, polugodišnjoj i godišnjoj osnovi. Banka je uspostavila adekvatan sistem unutrašnjih kontrola koji omogućava praćenje rizika likvidnosti i preduzimanje mjera za njegovo ublažavanje i sprovođenje na prihvatljiv nivo. Svi pokazatelji likvidnosti su tokom godine bili u okviru limita definisanih Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima.

Banka kao sastavni dio procesa upravljanja rizicima Banke, redovno, a najmanje jednom godišnje, sprovodi sveobuhvatno testiranje otpornosti na stres za sve značajne rizike za potrebe ICAAP-a, odnosno ILAAP-a, a u slučaju značajnije promjene u profilu rizika Banke, testiranje otpornosti na stres se treba provesti i češće.

Rukovodstvo i organizacija upravljanja u 2022. godini

U skladu s odredbama Zakona o bankama, Zakona o privrednim društvima i Statuta Banke, organi upravljanja Bankom su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke.

Skupština Banke

Skupština Banke je najviši organ Banke. Skupštinu Banke čine dioničari Banke. Način rada i donošenja odluka Skupštine reguliran je Statutom Banke. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 1 dioničara. Jedini dioničar je Ziraat Bankasi A.S. Turska. Dionički kapital Banke utvrđen je u iznosu od KM 240.00.000, a dijeli se na: 24.000 običnih dionice serije „A“, nominalne vrijednosti 10.000 KM po jednoj dionici.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor vrši nadzornu funkciju u Banci, te nadzire poslovanje Banke i rad Uprave. Nadzorni odbor je nadležan odlučivati o pitanjima koja su određena Zakonom o bankama, drugim relevantnim propisima, ovim Statutom i drugim aktima Banke. Nadzorni odbor čini 5 članova, uključujući jednog predsjednika, zamjenika predsjednika i najmanje 2 neovisna člana, koje biraju dioničari na Skupštini Banke na mandat koji traje najduže 4 godine.

Način rada i donošenja odluka Nadzornog odbora reguliran je Pravilnikom o radu Nadzornog odbora Banke.

Nadzorni odbor Banke od 5. augusta 2021.god. do 31.05.2022.god. godine čine:

Mehmet Şükrü TAŞCI	- Predsjednik
Mehmet TURGUT	- Zamjenik predsjednika
Emin TURAN	- Član
Batuhan Mumcu	- Član (nezavisni član)
Enes Ališković	- Član (nezavisni član)

Nadzorni odbor Banke od 31.05.2022. god. godine su činili:

Mehmet Şükrü TAŞCI	- Predsjednik Nadzornog odbora
Emin TURAN	- Zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
Ahmet FAKI	- Član Nadzornog odbora
Batuhan MUMCU	- Član Nadzornog odbora (nezavisni član)
Enes ALIŠKOVIĆ	- Član Nadzornog odbora (nezavisni član)

Uprava banke:

Odlukom o imenovanju Predsjednika i dva člana Uprave ZiraatBank BH d.d. te privremena preraspodjela poslova (ovlaštenja) i dužnosti trećeg člana Uprave Banke br. NO-2850/21, Upravu Banke od 12 augusta 2021.godine su činili:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Uğur ÖZYİĞİT- član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave.

Odlukom o promjeni funkcionalne nadležnosti i zaduženja Člana Uprave Banke gosp. Uğur ÖZYİĞİT br. NO-3049/22 i Odlukom o imenovanju Člana Uprave Banke br. NO-3050/22 Upravu Banke od 26. aprila 2022. godine su činili:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Uğur ÖZYİĞİT- član Uprave

Mehmet Fatih AYDINI- član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Odlukom o razrješenju Člana Uprave ZiraatBank BH d.d. gosp. Uğur ÖZYİĞİT i Odlukom o privremenoj preraspodjeli poslova (ovlaštenja) i dužnosti Člana Uprave Banke za prodaju i riznicu Upravu Banke od 24. augusta 2022. godine su činili:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Mehmet Fatih AYDIN -član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave.

Odlukom o imenovanju Člana Uprave ZiraatBank BH d.d. br. NO-3152/22 (kojom je gosp. Onur ALTIN imenovan za Člana Uprave) Upravu Banke od 21. novembra 2022. godine čine:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Mehmet Fatih AYDIN- član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave

Onur ALTIN-član Uprave.

Odbor za reviziju :

Odbor za reviziju Banke od 29. aprila 2021. godine - 11. aprila 2022. godine su činili:

Ertuğrul Umut UYSAL - predsjednik

Aşkın AKAN - zamjenik predsjednika

Zinka FETAHOVIĆ - član

Odbor za reviziju Banke od 11. aprila 2022. godine čine:

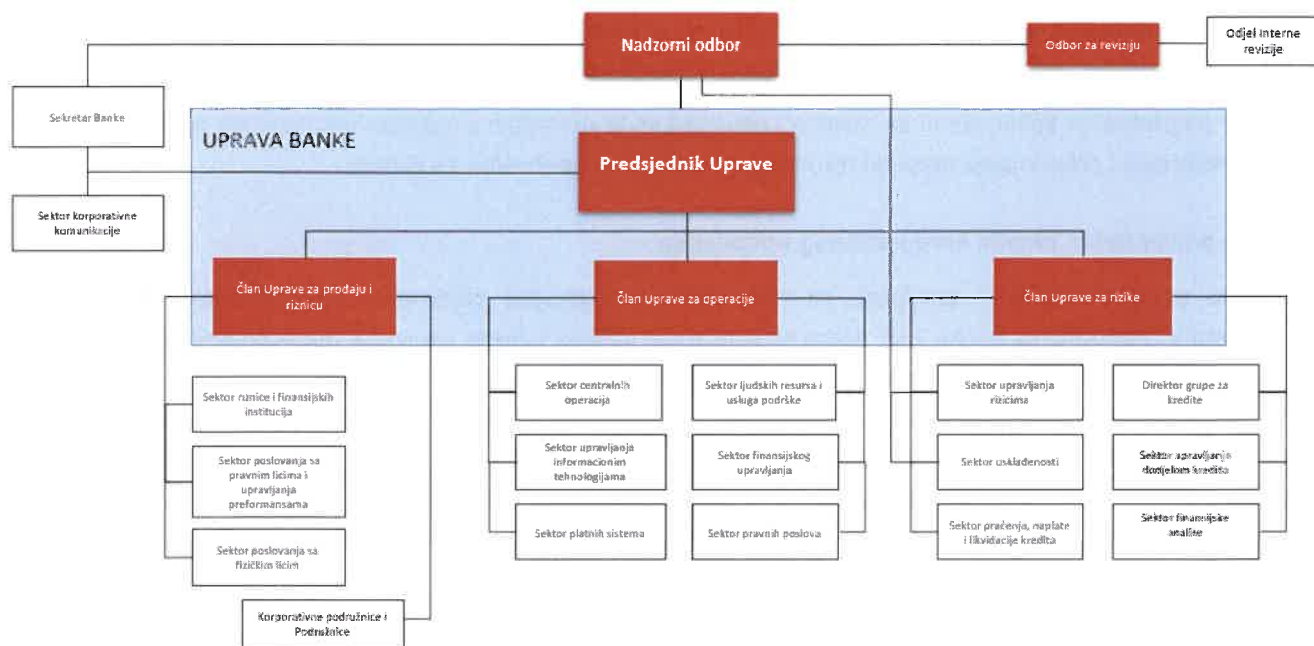
Ertuğrul Umut UYSAL - predsjednik

Ahmet Burak ERKOL - zamjenik predsjednika

Zinka FETAHOVIĆ - član

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Organizacijska struktura Banke na dan 31. prosinca 2022. godine – podjela na ključne organizacijske dijelove Banke:

Radnici

Banka na dan 31. decembra 2022. godine broji 319 radnika. Briga o radnicima je prioritet u procesu upravljanja ljudskim resursima. Banka kroz različite programe prati i unaprjeđuje aktivnosti koje značajno utječu na iskustvo radnika.

Banka provodi politiku kontinuiranog usavršavanja i interne mobilnosti radnika s ciljem prilagodbe Banke zahtjevima regulatora, te ekonomskom okruženju, novoj konkurenciji i tehnološkim inovacijama, koji utječu na samo poslovanje Banke. Današnje izazovno poslovno okruženje i povećana kompleksnost zahtijevaju proaktivan pristup i dinamičnu organizaciju Banke, što stavlja radnike na prvo mjesto, kao i brigu o njihovom razvoju i naknadama. S tim ciljem, Banka kontinuirano radi na pojednostavljenju procesa upravljanja radnom uspješnošću, te na poticanju kulture pravovremene povratne informacije. Banka ulaže u programe razvoja u cilju unaprjeđenja profesionalnih vještina zaposlenika, kao i kvalitete i odgovornosti rukovoditelja, te vjeruje da je različitost na svim nivoima organizacije od suštinske važnosti za generiranje vrijednosti za radnike, klijente, zajednicu i vlasnike. Raznolika radna snaga omogućuje bolje razumijevanje različitih kultura, poslovnih prilika i potreba klijenata. Zbog toga Banka nastavlja ulagati u izgradnju kulture inkluzije kroz promicanje jednakosti spolova, te poštivanje dobne razlike.

Po rezultatima istraživanja organizacijske klime radnici kontinuirano iskazuju visoko zadovoljstvo radom, te visoku stopu predanosti i posvećenosti u radu.

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Nagrađivanje

Podrška strategiji Banke je i nagrađivanje radnika. Kroz sustav varijabilnog nagrađivanja, pravo na varijabilnu nagradu može ostvariti svaki radnik Banke, pri čemu se nagrađivanje realizira ovisno o: individualnoj uspješnosti radnika, uspješnosti organizacijske jedinice, te konačno i uspješnosti Banke.

Kako bi se osiguralo održivo varijabilno nagrađivanje, s ključnim ciljem motivacije i zadržavanja radnika, definirane su jasne i transparentne smjernice za određivanje varijabilne nagrade.

Sistem nagrađivanja kontinuirano se revidira i unapređuje te usklađuje s važećim regulatornim zahtjevima koji ograničavaju preuzimanje rizika do nivoa koji ne prelazi nivo prihvatljiv za Banku.

Prikaz primjenjenih pravila korporativnog upravljanja

Osnovni cilj korporativnog upravljanja je maksimizacija dugoročne vrijednosti unapređenjem procesa odlučivanja i performansi Banke kroz dobro strukturisanje odnosa između osnivača, menadžmenta i drugih učesnika (kreditora, kupaca, zaposlenih). To podrazumijeva stvaranje pravila i podsticaja koji najbolje služe interesima Banke, dok istovremeno poštuje sve obaveze prema ostalim učesnicima. Osnovni motiv unapređenja korporativnog upravljanja jeste sopstveni interes jer dobro uređeno korporativno upravljanje bitno doprinosi popravljaju finansijskih performansi i reputacije Banke. Kvalitetno korporativno upravljanje stvara preduslove jačanja profitabilnosti i konkurentne sposobnosti na nivou Banke, na nivou državne ekonomije u cjelini i posljedično rast BDP.

Poštovanjem standarda upravljanja, poboljšava se konkurentna sposobnost Banke, ostvaruju se povoljniji uslovi za investicionu aktivnost, te omogućava efikasnije funkcionisanje finansijskih tržišta. Standardi upravljanja Bankom utvrđeni su na bazi sljedećih principa korporativnog upravljanja:

- ✓ kvalitetno oblikovana strategija pomoću koje je moguće mjeriti opći uspjeh i doprinos pojedinca,
- ✓ jasna podjele odgovornosti i ovlaštenja za donošenje odluka u skladu s rizičnim profilom Banke,
- ✓ snažna uloga upravljanja finansijskim rizicima, primjerena sistemu unutrašnje kontrole,
- ✓ korporativne vrijednosti, pravila ponašanja i ostali standardi primjerenog ponašanja,
- ✓ transparentnost i primjeren tok informacija, interno i prema javnosti.

Potpisali za i u ime Uprave

Mehmet Fatih Aydın
Član Uprave

Bülent Suer
Predsjednik Uprave

ZiraatBank BH d.d. Sarajevo
Zmaja od Bosne 47c
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

28. april 2023. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima ZiraatBank BH d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja ZiraatBank BH d.d. Sarajevo ("Banka") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/ba/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax, and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 415,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

In Bosnia and Herzegovina, the services are provided by Deloitte d.o.o. Sarajevo and Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. with its branches Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka and Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka (jointly referred to as "Deloitte Bosnia and Herzegovina") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosnia and Herzegovina is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax, and related services, through over 160 national and specialized expatriate professionals.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici)

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2022. Banka je iskazala kredite date klijentima u iznosu od 899.766 hiljada KM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 219.921 hiljade KM.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 3. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 4, 13 i 20.

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerenje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka za kredite i potraživanja od komitenata, Uprava donosi značajne procjene u odnosu na sljedeća područja:

- Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost za kredite i potraživanja od komitenata
- Procjena raspodjele izloženosti za kredite i potraživanja od komitenata po nivoima kreditnog rizika
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta
- Procjena budućih informacija
- Očekivani budući novčani tokovi iz poslovanja komitenata koji bi mogli biti raspoloživi za povrat uzetih kredita
- Vrednovanje kolateralu i procjena perioda u kojem se očekuje novčani priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih za pojedinačno procijenjene očekivane kreditne gubitke.

Kako bismo adresirali rizike povezane s ispravkom vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje kredita:

- Pregled i provjera metodologije Banke za priznavanje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom za banke u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije, i pripadajuće interne kontrole;
- Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrola relevantnih za postupak mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje operativne efikasnosti identifikovanih relevantnih kontrola;
- Provođenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerenjem ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku kredita i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na:
 - i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prijelaze između nivoa kreditnog rizika;
 - ii. Pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerenja očekivanog kreditnog gubitka;
 - iii. Kriterije za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici) (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Budući da određivanje odgovarajućih ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih procjena Uprave, postupak mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen pristrasnosti Uprave. Shodno navedenom, ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima od komitenata, priznate u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, smatramo ključnim revizijskim pitanjem u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije (nastavak)

- iv. Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza;
 - v. Metode primijenjene za izračunavanje gubitaka uslijed neispunjavanja obaveza;
 - vi. Metode koje se primjenjuju za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje;
 - vii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
- Provođenje testova priznavanja i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku kredita dodijeljenih u Nivo 3 kreditnog rizika (neprihodujući krediti), koji su uključivali:
 - i. Ocjena finansijskog položaja i uspješnosti komitenta na osnovu najnovijih kreditnih izvještaja i dostupnih informacija;
 - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primijenjenih u izračunu i mjerenju očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeni finansijski položaj i uspješnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju;
 - iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova i perioda u kojem se očekuje novčanih priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih komitenata od kolaterala i procijenjenog perioda realizacije;
 - iv. Procjena prikladnosti prelaza između različitih nivoa kreditnog rizika;
 - v. Ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku odabranom pomoću sljedećih kriterija: procjena kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dani kašnjenja u plaćanju dospjelih potraživanja po kreditima i drugih potraživanja, itd.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne s finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave, koji je uključen u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave uključuje potrebne objave kako je propisano članom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 42. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekrine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o.

Yuri Sidorovich, prokurista

Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

28. april 2022. godine

ZiraatBank BH d.d.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2022.	2021.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	6	38.463	36.376
Rashodi kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	6	(5.984)	(8.789)
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi		32.479	27.587
Prihodi od naknada i provizija	7	15.078	9.653
Rashodi od naknada i provizija	7	(6.448)	(4.829)
Neto prihodi/rashodi od naknada i provizija		8.630	4.824
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13	(10.873)	(7.177)
Ostali dobiti od finansijske imovine	8	311	566
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	9	7.007	3.074
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine		294	352
Ostali prihodi	10	1.382	603
Troškovi zaposlenih	11	(14.211)	(12.062)
Troškovi amortizacije	23, 24, 25	(3.945)	(4.208)
Ostali troškovi i rashodi	12	(12.749)	(10.488)
Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		8.325	3.071
Porez na dobit	14	(237)	(67)
Dobit		8.088	3.004
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
UKUPNA SVEOBUH VATNA DOBIT		8.088	3.004
Zarada po dionici	15	337	125

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

ZiraatBank BH d.d.

Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16	252.997	186.392
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		18	1.072
<i>Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja</i>	17	18	1.072
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		948.602	940.928
<i>Obavezna rezerva kod Centralne banke</i>	18	106.688	101.756
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	19	112.082	124.163
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	20	679.845	664.628
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	21	49.987	50.381
Unaprijed plaćeni porez na dobit	22	963	1.066
Nekretnine, postrojenja i oprema	23	3.897	3.677
Imovina s pravom korištenja	24	5.090	4.264
Nematerijalna imovina	25	1.409	1.374
Dugoročna imovina namijenjena prodaji	22	5.288	3.098
Ostala imovina i potraživanja	22	5.883	5.164
UKUPNA IMOVINA		1.224.147	1.147.035
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		1.096.821	1.028.684
<i>Depoziti od banaka</i>	26	186	144
<i>Depoziti od klijenata</i>	27	934.876	867.623
<i>Uzeti krediti</i>	28	156.466	156.466
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>	29	5.293	4.451
Obaveze za porez na dobit	30	169	50
Rezervisanja		3.273	2.005
<i>Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija</i>	31	1.995	956
<i>Sudski sporovi</i>	31	805	576
<i>Ostala rezervisanja</i>	31	473	473
Ostale obaveze	30	8.098	8.598
UKUPNE OBAVEZE		1.108.361	1.039.337
KAPITAL			
Dionički kapital	34	240.000	240.000
Dobit tekuće godine	34	8.088	3.004
Akumulirani gubici iz prethodnih godina	34	(132.302)	(135.306)
UKUPNI KAPITAL		115.786	107.698
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		1.224.147	1.147.035

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisali u ime ZiraatBank BH d.d. dana 27. aprila 2023. godine:

Mehmet Fatih Aydın
Član Uprave

Bülent Suer
Predsjednik Uprave

ZiraatBank BH d.d.

Izveštaj o promjenama na kapitalu na dan 31. decembar 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Akumulirani gubici iz prethodnih godina	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021.	200.000	-	(135.306)	64.694
Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala (Napomena 35.)	40.000	-	-	40.000
Dobit za godinu	-	-	3.004	3.004
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	<i>3.004</i>	<i>3.004</i>
Stanje na dan 31. decembra 2021.	240.000	-	(132.302)	107.698
Dobit za godinu	-	-	8.088	8.088
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	<i>8.088</i>	<i>8.088</i>
Stanje na dan 31. decembra 2022.	240.000	-	(124.214)	115.786

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomena	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	6	31.644	29.208
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	6	(7.204)	(9.011)
Prilivi od od naknada i provizija	7	14.731	10.612
Odlivi od od naknada i provizija	7	(5.862)	(5.468)
Neto prilivi od trgovanja finansijskom imovinom po fer vrijednost kroz bilans uspjeha	8	311	566
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima	11	(14.211)	(12.062)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova	12	(8.922)	(7.241)
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	10	4.100	2.566
Plaćeni porez na dobit	14	(237)	(67)
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama		14.350	9.103
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke	18	(4.932)	(4.097)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka	19	12.081	(56.703)
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od klijenata	20	(15.158)	5.927
Neto (povećanje) / smanjenje ostale imovine i potraživanja	22	(2.806)	(1.530)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih finansijskih institucija	26	42	(285)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata	27	67.253	57.671
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze	31	1.268	67
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza	30	(381)	3.504
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti		71.717	13.657
GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
Sticanje ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	19	(17.750)	(25.983)
Prilivi od otuđenja ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	19	18.120	3.290
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	23	(792)	(1.037)
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	23	234	168
Sticanje nematerijalne imovine	25	(878)	(838)
Prilivi od otuđenja nematerijalne imovine	25	465	-
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti		(601)	(24.400)
GOTOVINSKI TOKOVI OD AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
Prilivi od kredita od banaka	28	892	892
Otplate glavnice kredita od banaka	28	(892)	(892)
Otplate glavnice po najmovima	29	(4.511)	(4.992)
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti		(4.511)	(4.992)
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		66.605	(15.735)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		186.392	202.127
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA		252.997	186.392

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

ZiraatBank BH d.d. ("Banka") je osnovana i registrovana pri Višem sudu u Sarajevu (danas: Kantonalni sud Sarajevo) dana 19. decembra 1996. godine od strane T.C. Ziraat Bankasi Ankara, Turska. Dana 28. februara 2013. godine Banka mijenja naziv iz Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. u ZiraatBank BH d.d.

Vlasnička struktura

Vlasnik Banke je T.C. Ziraat Bankasi Ankara, Turska. Krajnji vlasnik je Republika Turska (državno vlasništvo).

Dionički kapital na dan 31. decembra 2022. godine sastoji se od 24.000 običnih dionica. Nominalna vrijednost dionica je 10 hiljada KM.

Uprava Banke smatra da posluje kroz jedan poslovni, i jedan geografski segment, a to je pružanje bankarskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Osnovne djelatnosti Banke

Banka je registrovana za obavljanje sljedećih aktivnosti u zemlji i inostranstvu:

- primanje i plasiranje depozita;
- primanje i plasiranje zajmova i finansijskog lizinga;
- izdavanje svih vrsta garancija;
- učestvovanje, kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca i kapitala za svoj ili tuđi račun;
- obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa;
- mjenjačke usluge;
- izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući kreditne kartice, putničke čekove i bankarstvo);
- čuvanje i upravljanje vrijednosnih papira i ostalih vrijednosti;
- usluge finansijskog menadžmenta;
- kupovina i prodaja vrijednosnih papira; i
- drugi poslovi koji proizilaze iz prethodnih tačaka.

Banka posluje u okviru osamnaest filijala: sedam u Sarajevu (Korporativna filijala, Sarajevo, Ferhadija, Novi grad, Ilidža, Vogošća, Dobrinja), Srebrenica, Brčko, Tuzla, Jelah, Zenica, Mostar, Bihać, Travnik, Goražde, Banja Luka, Bijeljina kao i četrnaest poslovnica (Butmir, Lukavac, Gračanica, Srebrenik, IŠ Centar Tuzla, Kakanj, Maglaj, Visoko, Moštre, Hadžići, Konjic, Bišće polje - Mostar, Cazin, Sanski Most). Sjedište banke je u ulici Zmaja od Bosne 47c, Sarajevo.

Nadzorni odbor:

Nadzorni odbor Banke od 5. augusta 2021. godine do 31. maja 2022. godine godine su činili:

Mehmet Şükrü TAŞCI	- Predsjednik
Mehmet TURGUT	- Zamjenik predsjednika
Emin TURAN	- Član
Batuhan Mumcu	- Član (nezavisni član)
Enes Ališković	- Član (nezavisni član)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Nadzorni odbor Banke do 31. maja 2022. god. godine su činili:

Mehmet Şükrü TAŞCI	- Predsjednik
Emin TURAN	- Zamjenik predsjednika
Ahmet FAKI	- Član
Batuhan MUMCU	- Član (nezavisni član)
Enes ALIŠKOVIĆ	- Član (nezavisni član)

Uprava banke:

Odlukom o imenovanju Predsjednika i dva člana Uprave ZiraatBank BH d.d. te privremena preraspodjela poslova (ovlaštenja) i dužnosti trećeg člana Uprave Banke br. NO-2850/21, Upravu Banke od 12. augusta 2021. godine su činili:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Uğur ÖZYİĞİT- član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave

Odlukom o promjeni funkcionalne nadležnosti i zaduženja Člana Uprave Banke gosp. Uğur ÖZYİĞİT br. NO-3049/22 i Odlukom o imenovanju Člana Uprave Banke br. NO-3050/22 Upravu Banke od 26. aprila 2022. godine su činili:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Uğur ÖZYİĞİT- član Uprave

Mehmet Fatih AYDIN

Mirela ŠUMAN-član Uprave

Odlukom o razrješenju Člana Uprave ZiraatBank BH d.d. gosp. Uğur ÖZYİĞİT i Odlukom o privremenoj preraspodjeli poslova (ovlaštenja) i dužnosti Člana Uprave Banke za prodaju i riznicu Upravu Banke od 24. augusta 2022. godine su činili:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Mehmet Fatih AYDIN -član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Odlukom o imenovanju Člana Uprave ZiraatBank BH d.d. br. NO-3152/22 (kojom je gosp. Onur ALTIN imenovan za Člana Uprave) Upravu Banke od 21. novembra 2022. godine čine:

Bülent SUER- predsjednik Uprave

Mehmet Fatih AYDIN- član Uprave

Mirela ŠUMAN-član Uprave

Onur ALTIN-član Uprave

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju Banke od 29. aprila 2021.godine - 11. aprila 2022 godine su činili:

Ertuğrul Umut UYSAL - predsjednik

Aşkın AKAN - zamjenik predsjednika

Zinka FETAHOVIĆ - član

Odbor za reviziju Banke od 11. aprila 2022. godine čine:

Ertuğrul Umut UYSAL - predsjednik

Ahmet Burak ERKOL - zamjenik predsjednika

Zinka FETAHOVIĆ - član

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1 Osnova za sastavljanje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBIH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBIH, Zakonu o bankama FBIH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBIH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

Zakon o računovodstvu i reviziji FBIH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“). Društva sastavljaju i objavljuju svoje finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“ ili „Odbor“), koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06). Zakon o bankama FBIH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBIH, zakonom o Bankama FBIH, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.

Priloženi finansijski izvještaji prezentirani su u obliku propisanom Pravilnikom o sadržaju i obliku finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine, broj 81/21 i 102/22).

Agencija za bankarstvo FBIH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

U skladu sa ovom Odlukom Banka je na 1. januara 2020. godine knjižila početni efekat na kapital na datum 1. januara 2020. godine u iznosu od 109.179 hiljada BAM.

Na dan 31. decembar 2022. godine, Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 44.824 hiljada KM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2022. godine proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od 28 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od 234 hiljade KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – razlika u iznosu od 44.562 hiljada KM.

3. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem koristeći metodologiju Banke korištenu za izvještavanje po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31. decembar 2021. prema MSFI	Efekti primjene FBA odluke 31. decembar 2021.	31. decembar 2021. prema FBA
Imovina	1.196.186	(49.150)	1.147.036
Obaveze	1.037.840	1.498	1.039.338
Kapital	158.346	(50.648)	107.698
	31. decembar 2022. prema MSFI	Efekti primjene FBA odluke 31. decembar 2022.	31. decembar 2022. prema FBA
Imovina	1.273.332	(44.319)	1.229.013
Obaveze	1.111.369	1.858	1.103.227
Kapital	161.963	(46.177)	115.786
	Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2021. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija	Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2022. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija	
Finansijski rezultat		2.059	3.617

2.2 Reklasifikacije

Izvršena je određena reklasifikacija na prethodno prezentovane finansijske izvještaje kako bi se ispoštovali novi obavezni obrasci kako to zahtijeva Pravilnik o sadržaju i obliku finansijskih izvještaja (Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine, broj 81/21 i 102/22). Ove promjene nisu imale materijalni uticaj na prethodno prezentovane finansijske izvještaje.

2.3 Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji pripremljeni su pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Banka biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

4. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.4 Načelo historijskog troška

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni po načelu historijskog troška, osim finansijskih instrumenata inicijalno priznatih po fer vrijednosti, te prilagođenih finansijskih instrumenata koji se naknadno mjere kroz dobit ili gubitak i kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

2.5 Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja.

Fer vrijednost imovine ili obaveze mjeri se koristeći pretpostavke koje bi primjenjivali učesnici na tržištu prilikom definisanja cijene imovine ili obaveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u njihovom ekonomskom interesu.

Mjerenje fer vrijednosti nefinansijske imovine uzima u obzir sposobnost učesnika u tržištu da generiše ekonomske benefite koristeći imovinu na najveći i najbolji mogući način ili prodajući je drugom učesniku na tržištu koje će na taj isti način koristiti tu imovinu.

Banka koristi metode procjene koje su prikladne u datim okolnostima i za koje je dostupna dovoljna količina podataka da bi se izmjerila fer vrijednost, maksimalno povećavajući upotrebu svih relevantnih uočljivih ulaznih jedinica i minimizirajući upotrebu neuočljivih ulaznih jedinica.

Sva imovina i obaveze za koje je izmjerena ili opisana fer vrijednost u finansijskom izvještaju kategorisana je unutar hijerarhije fer vrijednosti. Hijerarhija na osnovu najnižeg nivoa ulaznih jedinica koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, je opisana kako slijedi i to:

- Nivo 1 – kotirane (nekorigovane) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze;
- Nivo 2 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniži nivo ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, direktno ili indirektno uočljiv; i
- Nivo 3 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniži nivo ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, neuočljiv.

Za imovinu i obaveze koje se priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti na trajnoj osnovi, Banka utvrđuje postoje li prenosili između nivoa u hijerarhiji ponovnom procjenom kategorizacije (na osnovu najnižeg nivoa ulaznih podataka koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti u cjelini) na kraju svakog izvještajnog perioda.

2.5 Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (BAM), obzirom da je to funkcionalna valuta Banke. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

5. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.6 Strane valute

Transakcije u valutama koje nisu BAM se početno evidentiraju po kursu koji važeći na dan transakcije. Monetarna imovina i obaveze denominirane u takvim valutama preračunavaju se po stopama koje važe na datum izvještajnog perioda. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su denominirane u stranim valutama ponovo se preračunavaju po kursu važećem na dan kada je utvrđena fer vrijednost. Nemonetarne stavke denominirane u stranim valutama koje se mjere po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovo. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali. Bilo koji efekat preračunavanja unutar dobitaka ili gubitaka od nemonetarne imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, biti će priznat kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Kursevi stranih valuta (preuzeti sa stranice Centralne Banke BiH):

Kurs	31. decembar 2022. KM	31. decembar 2021. KM
USD	1,833705	1,725631
EUR	1,955830	1,955830

2.7 Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.7.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene MSFI 3 "Poslovne kombinacije" - Pozivanje na Konceptualni okvir sa izmenama MSFI 3 (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili kasnije).
- Izmjene MRS 37 "Odredbe, kontingentne obaveze i kontingentna imovina" - Štetni ugovori - troškovi ispunjenja ugovora (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI (ciklus 2018-2020)" koje proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 9 i IAS 41) prvenstveno u cilju otklanjanja nedosljednosti i razjašnjavanja formulacije (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene MSFI 16 "Zakupi" - koncesije vezane za zakup u vezi sa COVID-19 poslije 30. juna 2021. godine usvojene 6. februara 2022. godine (stupaju na snagu od 30. juna 2021. godine za finansijske godine koje počinju, najkasnije, 1. januara 2021. godine ili kasnije),

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.7.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene MSFI 17 od 25. juna 2020. godine i izmjene MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" - Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 od 9. decembra 2021. godine (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. ili kasnije).
- Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju "Produženje privremenog oslobođenja od primjene MSFI 9" usvojeni 6. februara 2022. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produžen je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije).
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Klasifikacija obaveza kao tekućih ili netekućih (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili kasnije).
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Objelodanjivanje računovodstvenih politika (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka" - Definicija računovodstvenih procjena (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MSFI 9 "Finansijski instrumenti", MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje", MSFI 7 "Finansijski instrumenti: objelodanjivanja", MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" i MSFI 16 "Lizing" - Reforma referentne kamatne stope — Faza 2 (koja stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine), koji je usvojen i stupa na snagu 2. februara 2021. godine.
- Izmjene i dopune MRS-a 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Dugoročni dug sa sporazumima (koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmjene MRS 12 "Porezi na dohodak" - odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze koje proizilaze iz jedinstvene transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije)
- Izmjene MSFI 16 "Lizing" – Odgovornost za zakup u prodaji i zakupu (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).

Banka je odlučila da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i novo tumačenje prije datuma stupanja na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne prijave.

PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući zatezne kamate i druge prihode i ostale troškove od kamatonosne aktive, odnosno obaveze, priznaju se na obračunskoj osnovi pod obaveznim uslovima definisanim ugovorom koji je sklopljen između Banke i klijenta.

Za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanom trošku, prihodi i rashodi od kamata se priznaju po obračunskoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope. Ovaj metod odgađa, kao dio prihoda ili rashoda od kamata, sve naknade plaćene ili primljene između ugovornih strana koje su sastavni dio efektivne kamatne stope.

Prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim za finansijsku imovinu koja je postala kreditno umanjena (Nivo 3), za koju se kamatni prihod izračunava primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak (neto od očekivanog kreditnog

gubitka).

Naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope uključuju naknade za odobrenje koje je Banka primila ili platila u vezi sa stvaranjem ili sticanjem finansijske imovine ili izdavanjem finansijske obaveze, na primjer naknade za procjenu kreditne sposobnosti, procjenu i evidentiranje kolaterala i za obradu dokumenata vezanih za transakciju.

3.2 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija po osnovu pružanja ili korištenja bankarskih usluga priznaju se na obračunskoj osnovi i utvrđuju za period kada su realizovani – obično na linearnoj osnovi ili kada se usluga pruža.

3.3 Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti jer isključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještaja o finansijskom položaju. Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze.

Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju. Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Primanja zaposlenih

Banka, u toku poslovanja, uplaćuje u ime svojih zaposlenih penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, te poreze koji se obračunavaju na neto plate. Banka uplaćuje navedene doprinose u korist penzionog i zdravstvenog fonda Federacije Bosne i Hercegovine i u toku godine po zakonom utvrđenim stopama prema neto isplaćenju plati. Banka također isplaćuje, u skladu sa lokalnom legislativom, naknade za topli obrok, prijevoz djelatnika sa i na posao i regres za godišnji odmor. Ovi troškovi terete izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem je nastao trošak plate.

Troškovi otpremnina za penziju

U skladu sa zakonskim propisima i internim Pravilnikom o radu, Banka je obavezna isplatiti na ime otpremnina za penziju minimum tri prosječne mjesečne plaće Federacije Bosne i Hercegovine ili tri zadnje mjesečne plaće, zavisno šta je pogodnije za zaposlenog. Rezervisanja za naknade zaposlenima se izračunavaju koristeći procjene aktura i na osnovu predmetne procjene se rade korekcije u knjiženjima.

3.5 Finansijski instrumenti

Inicijalno priznavanje

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ("FVBU") se inicijalno evidentiraju po fer vrijednosti. Svi ostali finansijski instrumenti se inicijalno evidentiraju po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije. Fer vrijednost pri inicijalnom priznavanju se najbolje evidentira cijenom u trenutku transakcije. Dobit ili gubitak prilikom inicijalnog priznavanja evidentira se samo ako postoji razlika između fer vrijednosti i cijene transakcije koja se može dokazati drugim vidljivim trenutnim tržišnim transakcijama istog instrumenta ili tehnikom procjene čiji inputi uključuju samo podatke sa vidljivih tržišta.

Nakon početnog priznavanja priznaje se umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke („ECL“) za finansijsku imovinu koja se vrednuje po amortizovanom trošku („AC“) i za ulaganja u dužničke vrijednosne papire mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit („FVOSD“), što rezultira priznavanjem računovodstvenog gubitka odmah nakon početnog priznavanja.

Finansijska imovina

a) Klasifikacija i naknadno mjerenje – mjerne kategorije

Banka klasifikuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije: FVBU i AC.

Klasifikacija i naknadno mjerenje dužničke finansijske imovine zavisi od:

1. poslovnog modela Banke za upravljanje imovinom, i
2. karakteristika novčanog toka imovine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

a) Klasifikacija i naknadno mjerenje – mjerne kategorije (nastavak)

Poslovni model

Poslovni model reflektuje način kako Banka upravlja imovinom kako bi generisala novčane tokove – bez obzira da li je cilj Banke da:

- i. isključivo prikuplja ugovorne novčane tokove od imovine („prikupljanje ugovorenih novčanih tokova“); ili
- ii. prikuplja ugovorne novčane tokove, kao i novčane tokove koji proizilaze iz prodaje imovine („prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja imovine“);
- iii. ukoliko nijedno od i) ili ii) nije primjenjivo, finansijska imovina se klasifikuje kao „ostali“ poslovni model i mjeri se po FVBU.

Poslovni model se određuje za grupu imovine (na nivou portfolija) na osnovu svih relevantnih dokaza o aktivnostima koje Banka poduzima kako bi postigla postavljeni cilj za portfolio koji je dostupan na dan procjene. Faktori koje Banka razmatra pri određivanju poslovnog modela uključuju: namjenu i kompoziciju portfolija, prethodna iskustva o načinu prikupljanja novčanih tokova za navedenu imovinu, pristup i upravljanje rizikom, kako je procijenjen performans imovine i kako se uprava kompenzira. Pogledati Napomenu 4. za ključne računovodstvene procjene koje Banka primjenjuje u određivanju poslovnog modela za svoju finansijsku imovinu.

Karakteristike novčanih tokova

Tamo gdje poslovni model podrazumijeva prikupljanje ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaju imovine, Banka procjenjuje da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice ("SPPI test"). Finansijska sredstva sa ugrađenim derivatima (ako postoje) se kao cjelina razmatraju prilikom određivanja da li su njihovi novčani tokovi u skladu sa SPPI svojstvom.

Prilikom ove procjene, Banka razmatra da li su ugovorni novčani tokovi u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, kamata uključuju samo naknadu za kreditni rizik, vremensku vrijednost novca, ostale osnovne kreditne rizike i profitnu maržu. Kada ugovorni uvjeti uvode izloženost riziku ili volatilnosti koji nije u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijska imovina se klasificira i mjeri po FVBU. SPPI procjena se provodi pri inicijalnom priznavanju imovine i ne preispituje se naknadno. Pogledati Napomenu 4. za ključne računovodstvene procjene koje Banka primjenjuje u provođenju SPPI testa za svoju finansijsku imovinu.

b) Reklasifikacija

Finansijski instrumenti se reklasifikuju samo kada se poslovni model za upravljanje tom imovinom mijenja. Reklasifikacija ima prospektivan efekat i odvija se od početka prvog izvještajnog perioda koji prati promjenu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

c) Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke

Banka procjenjuje očekivane kreditne gubitke ("ECL") za dužničke instrumente mjerene po AC i za izloženosti koje proizilaze iz kreditnih obaveza i ugovora o finansijskim garancijama.

Kao što je navedeno u Napomeni (1) Osnova pripreme i izjava o usklađenosti, nova regulatorna odluka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjenit će veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisani Odlukom prikazani su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim kreditnim rizikom iz člana 18. stav (2) ove Odluke – 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 – 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 – 270 dana	25%
271 – 365 dana	40%
366 – 730 dana	60%
731 – 1460 dana	80%
Preko 1460 dana	100%

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

c) Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Nivo kreditnog rizika 3 (nastavak)

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 – 270 dana	45%
271 – 365 dana	75%
366 – 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Banka mjeri ECL i priznaje umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke na svaki izvještajni period. Mjerenje ECL-a odražava:

- 1) nepristrasan i vjerovatni ponderisani iznos koji se određuje procjenom raspona mogućih ishoda;
- 2) vremenskom vrijednošću novca; i
- 3) svim razumnim i dostupnim informacijama koje su dostupne bez nepotrebnih troškova na kraju svakog izvještajnog perioda o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova.

Dužnički instrumenti mjereni po AC predstavljani su u izvještaju o finansijskom položaju sa umanjeњem vrijednosti za ECL, neto. Za kreditne obaveze i finansijske garancije (gdje su te komponente odvojene od kredita), odvojeno rezervisanje za ECL se priznaje kao obaveza u izvještaju o finansijskom položaju. Za dužničke instrumente po FVDG, umanjeње vrijednosti za ECL se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Banka primjenjuje model od "tri nivoa" za procjenu umanjeња vrijednosti u skladu sa MSFI i Odlukom FBA, u skladu sa promjenama u kreditnom kvalitetu od inicijalnog priznavanja:

- 1) Finansijski instrument koji nije kreditno umanjeњ pri inicijalnom priznavanju klasifikuje se u Nivo 1. Finansijska imovina u Nivou 1 ima ECL mjeri u iznosu jednakom dijelu ECL-a tokom perioda trajanja ugovora koji proizilazi iz mogućih događaja koji rezultiraju statusom neispunjenja obaveza tokom narednih 12 mjeseci (12-mjesečni ECL).
- 2) Ukoliko Banka identifikuje značajan porast u kreditnom riziku ("SICR") od trenutka inicijalnog priznavanja, imovina se prenosi u Nivo 2 i njen ECL se mjeri na osnovu ECL-a tokom perioda trajanja ugovora. Pogledati Napomenu 29. za opis načina na koji Banka identifikuje SICR.
- 3) Ukoliko Banka ustanovi da je finansijska imovina kreditno umanjeњa, imovina se prenosi u Nivo 3 i njen ECL se mjeri kao životni vijek ECL-a. Pogledati Napomenu 35. za opis načina na koji Banka definiše kreditno umanjeњu imovinu i status neispunjavanja obaveza ("default").

Za finansijsku imovinu koja je kupljena ili nastala kreditno umanjeњa, ECL se uvijek mjeri kao životni ECL. Napomena 35. pruža više informacija o inputima, pretpostavkama i tehnikama procjene korištenih u mjerenju ECL-a, uključujući objašnjenje kako Banka uključuje buduće informacije u ECL modele.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

d) Otpis

Finansijska imovina otpisuje se u cjelosti ili djelomično, kada Banka praktički iscrpi sve napore za nadoknadu svog potraživanja i zaključi da nema opravdanog očekivanja za nadoknadu. Banka može otpisati finansijsku imovinu koja još uvijek podliježe izvršnoj aktivnosti kada Banka nastoji povratiti iznose koji su ugovorno dospjeli u cjelosti, ali ne postoji razumno očekivanje potpunog povrata.

e) Modifikacija

U nekim situacijama Banka pregovara ili na drugi način modifikuje ugovorne uslove finansijske imovine. Banka procjenjuje da li je modifikacija ugovornih novčanih tokova značajna imajući u vidu, između ostalog, sljedeće faktore: bilo koje nove ugovorne uslove koji bitno utiču na profil rizika imovine, umetanje kolaterala ili kreditno poboljšanje koji značajno utiču na kreditni rizik povezan sa imovinom, značajno produženje kredita kada je dužnik u finansijskim teškoćama.

Ukoliko se modifikovani uslovi značajno razlikuju tako da se smatra da su prava na novčane tokove od originalne imovine istekla, Banka prestaje priznavati originalnu finansijsku imovinu i priznaje novu imovinu po fer vrijednosti. Datum ponovnog pregovaranja se smatra datumom inicijalnog priznavanja u svrhu izračunavanja umanjenja vrijednosti, uključujući razmatranje da je došlo do SICR-a. Banka također procjenjuje da li novi kredit zadovoljava SPPI kriterij. U situaciji gdje je došlo do ponovnog pregovaranja zbog finansijskih poteškoća dužnika i nemogućnosti da izvrši originalno ugovorene uplate, Banka procjenjuje da li se modifikovani kredit smatra kreditno umanjenim pri inicijalnom priznavanju. Razlika u knjigovodstvenim iznosima se priznaje u dobiti ili gubitku za dati period.

Ukoliko uslovi modifikovane imovine nisu značajno drugačiji, modifikacija ne rezultira prestankom priznavanja. Banka rekalkuliše bruto knjigovodstveni period na osnovu revidiranih novčanih tokova, diskontujući modifikovane novčane tokove primjenom originalne efektivne kamatne stope kreditno prilagođene kamatne stope za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu finansijsku imovinu – „POCI“), i priznaje modificirani dobitak ili gubitak za dati period.

f) Prestanak priznavanja (osim kroz značajnu modifikaciju)

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada (a) je imovina otkupljena ili su prava na novčane tokove od imovine istekla (b) je Banka prenijela prava na novčane tokove od finansijske imovine ili je ušla u kvalifikovane prolazne aranžmane gdje (i) također značajno prenosi sve rizike i koristi od vlasništva nad imovinom niti prenosi niti zadržava značajno sve rizike i koristi od vlasništva, ali ne zadržava kontrolu. Kontrola se zadržava ako ugovorna strana nema praktične mogućnosti da proda imovinu u cjelosti nepovezanim trećem licu bez potrebe da nameće ograničenja na prodaju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijske obaveze

a) Klasifikacija i naknadno mjerenje – mjerne kategorije

Finansijske obaveze su klasifikovane kao naknadno mjerene po AC, osim:

- finansijske obaveze po FVBU: ova klasifikacija se primjenjuje na derivative, finansijske obaveze namijenjene za trgovanje (npr. kratke pozicije u vrijednosnim papirima), nepredviđena naknada priznata od strane sticaoca u poslovnoj kombinaciji i druge finansijske obaveze označene kao takve prilikom početnog priznavanja;
- ugovori o finansijskim garancijama i kreditne obaveze.

b) Modifikacija

Razmjena između Banke i njenih originalnih zajmodavaca dužničkih instrumenata sa značajno drugačijim uslovima, kao i značajne modifikacije uslova postojećih finansijskih obaveza, obračunavaju se kao prestanak priznavanja izvorne finansijske obaveze i priznavanje nove finansijske obaveze. Uslovi su značajno drugačiji ukoliko je diskontovana trenutna vrijednost novčanog toka pod novim uslovima, uključujući bilo kakve plaćene naknade umanjene za naplaćene naknade i diskontovano koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu, je za najmanje 10% različita od diskontovane sadašnje vrijednosti preostalih gotovinskih tokova originalne finansijske obaveze. Pored toga, uzimaju se u obzir i drugi kvalitativni faktori, kao što su valuta u kojoj je instrument izražen, promjene u vrsti kamatne stope, nove karakteristike konverzije koje su vezane za instrument i promjene u odredbama. Ako se razmjena dužničkih instrumenata ili modifikacija uslova obračunava kao prestanak priznavanja, svi nastali troškovi ili naknade priznaju se kao dio dobiti ili gubitka po osnovu prestanka priznavanja. Ako se razmjena ili izmjena ne obračunava kao prestanak priznavanja, bilo koji nastali troškovi ili naknade prilagođavaju knjigovodstvenu vrijednost obaveze i amortizuju se tokom preostalog perioda modifikovane obaveze.

c) Prestanak priznavanja (osim kroz značajnu modifikaciju)

Finansijske obaveze se prestaju priznavati kada su ugašene (npr. kada su otpuštene, otkazane ili ističu).

3.6 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti su stavke koje se mogu konvertovati u poznate iznose gotovine i koje su podložne neznatnom valutnom riziku. Novac i novčani ekvivalenti uključuju obavezne rezerve kod CBBH i račune kod drugih domaćih i stranih banaka sa dospijanjem manjim od jednog mjeseca. Imovina ograničena na period više od jednog mjeseca su isključena iz novca i novčanih ekvivalenata. Novac i novčani ekvivalenti su iskazani po AC: (i) drže se za prikupljanje ugovornih novčanih tokova i ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, i nisu određeni u FVDG.

Isplate ili računi prikazani u izvještaju o novčanim tokovima predstavljaju transfere novca i novčanih ekvivalenata od strane Banke, uključujući iznose koji se naplaćuju ili odobravaju na tekuće račune drugih ugovornih strana Banke, kao to su prihod od kamata na kredit ili glavnica naplaćena sa tekućeg računa klijenta ili plaćanje kamata ili isplata kredita na tekući račun klijenta, koji predstavlja novac ili novčani ekvivalent iz perspektive klijenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.7 Obavezna rezerva u CBBH

Obavezna novčana stanja u CBBH se iskazuju po AC i predstavljaju obavezne, beskamadne depozite, koji nisu dostupni za finansiranje svakodnevnih radnji Banke, te se zbog toga ne smatraju dijelom novca i novčanih ekvivalenata u izvještaju o novčanim tokovima.

3.8 Potraživanja od drugih banaka

Potraživanja od drugih banaka evidentiraju se kada Banka unaprijed uplati novac drugim bankama. Potraživanja od drugih banaka se iskazuju po amortizovanom trošku (AC) kada: (i) drže se za prikupljanje ugovornih novčanih tokova i ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, i (ii) nisu određeni u FVBU.

3.9 Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja se priznaju kada Banka plasira novac direktno dužniku bez namjere da trguje potraživanjima ili ih otuđi u skoroj budućnosti. Na osnovu poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova, Banka klasifikuje kredite i potraživanja kao finansijsku imovinu po AC.

Umanjenje vrijednosti kredita mjereno po AC se određuje na osnovu ECL modela. Napomena 35. pruža informacije o inputima, pretpostavkama i tehnikama procjene korištenim u mjerenju ECL-a.

3.10 Ulaganja u dužničke vrijednosne papire

Na osnovu poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova, Banka klasifikuje ulaganja u dužničke vrijednosne papire u jednu od sljedećih mjernih kategorija:

1) AC: dužnički vrijednosni papiri koji se drže za naplatu ugovornih novčanih tokova, gdje ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, a koji nisu klasifikovani kao finansijska imovina po FVBU, mjere se po amortizovanom trošku.

2) FVOSD: dužnički vrijednosni papiri koji se drže za naplatu ugovorenih novčanih tokova i za prodaju, gdje ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, a nisu određeni kao FVBU, mjere se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kretanja u fer vrijednosti ovih ulaganja se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i svako umanjeње vrijednosti određeno na osnovu modela očekivanog gubitka priznaje se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu. Prihod od kamate od ove imovine se računa korištenjem metode efektivne kamate i priznaje se u dobit ili gubitak. Kada se dužnički vrijednosni papiri prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuje u dobit ili gubitak.

3) FVBU: ulaganja u dužničke vrijednosne papire koja ne ispunjavaju kriterij za AC ili FVOSD se mjere po FVBU (obavezna kategorija). Banka također može neopozivo odrediti ulaganja u dužničke vrijednosne papire kao FVBU ukoliko primjena ove opcije značajno smanjuje proračunsko neslaganje između finansijske imovine i obaveza koji se priznaju ili mjere po različitim računovodstvenim bazama (neslaganje u priznavanju ili neslaganje kod mjerenja).

3.11 Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire

Finansijska imovina koja zadovoljava definiciju vlasničkog vrijednosnog papira iz perspektive izdavaoca vlasničkog instrumenta, npr. instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu za isplatu gotovine kod kojih postoji dokaz o interesu za prinosom na neto imovinu izdavaoca vlasničkog instrumenta, se smatraju ulaganjima u vlasničke vrijednosne papire od strane Banke. Politika Banke je da odredi vlasničke vrijednosne papire kao FVBU.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12 Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju.

Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali. Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

	2022.	2021.
Zgrade	1,3%-5%	1,3%-5%
Računari	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10%-20%	10%-20%
Automobili	14,30%-15,50%	14,30%-15,50%

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum izvještaja Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod. Ukoliko se vrši uvećanje vrijednosti prethodno umanjenog sredstva, knjigovodstvena vrijednost sredstva se uvećava do procijenjene nadoknadiive vrijednosti sredstva, ali na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost nije viša od knjigovodstvene vrijednosti sredstva koja bi postojala da nisu prethodno vršena umanjenja vrijednosti. Uvećanje vrijednosti prethodno umanjenog sredstva se priznaje kao prihod u momentu nastanka.

Na dan 31. decembar 2022. i 2021. godine, nekretnine i oprema Banke nisu umanjene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.13 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina uključuje odvojene prepoznatljive nematerijalne stavke koje proizilaze iz licenci za kompjuterske softvere i ostale nematerijalne imovine. Nematerijalna sredstva se iskazuju po trošku umanjenom za amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, ukoliko postoje. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

	2022.	2021.
Nematerijalna sredstva	14,30%-20%	14,30%-20%

3.14 Najmovi

Banka kao najmoprimac

Banka procjenjuje da li je ugovor predstavlja najam ili sadrži najam, na početku ugovora. Banka priznaje imovinu s pravom korištenja i odgovarajuću obavezu po najmu u odnosu na sve aranžmane u kojima je najmoprimac, osim kratkoročnih najмова (definisanih kao najmovi s rokom najma od 12 mjeseci ili manje) te najмова imovine male vrijednosti (poput tableta i osobnih računara, sitnog uredskog namještaja i telefona). Za ove najmove, Banka priznaje plaćanja najma kao operativni trošak linearno tokom trajanja najma, osim ako druga sistemska osnova nije reprezentativnija vremenskom obrascu u kojem se troše ekonomske koristi od imovine pod najmom.

Obaveza po najmu se prvobitno mjeri sadašnjom vrijednošću plaćanja najma koje se ne isplaćuje na datum početka, diskontuje se primjenom stope implicitne u najmu. Ako se ta stopa ne može lako utvrditi, najmoprimac koristi svoju inkrementalnu stopu.

Plaćanja najma uključena u mjerenje obaveze po najmu uključuju:

- Fiksna plaćanja najma (uključujući suštinski fiksna plaćanja), umanjena za sve poticaje za najam;
- Varijabilna plaćanja najma koje ovise o indeksu ili stopi, inicijalno mjerene indeksom ili stopom na dan početka;
- Iznos za koji se očekuje da će ga najmoprimac platiti prema garancijama zaostale vrijednosti;
- Vježbena cijena opcija kupovine, ako je najmoprimac razumno siguran da će iskoristiti opcije; i
- Plaćanje penala za raskid najma, ako trajanje najma odražava korištenje mogućnosti za raskid najma.

Obaveza po najmu iskazana je u zasebnom redu u izvještaju o finansijskom položaju.

Obaveza po najmu naknadno se mjeri povećanjem knjigovodstvene vrijednosti koja odražava kamate na obaveze po najmu (primjenom metode efektivne kamate) i smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti koja odražava izvršena plaćanja najma.

Banka preispituje obavezu po najmu (i vrši odgovarajuće usklađivanje odgovarajuće imovine s pravom korištenja) kad god:

- Trajanje najma se promijenilo ili je došlo do značajnog događaja ili promjena okolnosti koje rezultiraju promjenom procjene ostvarivanja opcije kupovine, u tom slučaju obaveza po najmu se ponovo mjeri diskontovanjem revidiranih plaćanja najma korištenjem revidirane diskontne stope

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.14 Najmovi (nastavak)

Banka kao najmoprimac (nastavak)

- Plaćanja najma mijenjaju se zbog promjena indeksa ili stope ili promjene očekivane isplate ispod garantovane preostale vrijednosti, u kojim slučajevima obaveza po najmu se ponovo mjeri diskontovanjem revidiranih plaćanja najma koristeći nepromijenjenu diskontnu stopu (osim ako se promjene najma ne nastaju zbog promjene promjenjive kamatne stope, u kojem se slučaju koristi revidirana diskontna stopa).

3.15 Rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- Ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke,
- Postoji više od 50% je vjerovatnoće da će Banka morati izmiriti obaveze i
- Ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

Uprava Banke određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze. Ako je učinak materijalno značajan, rezervisanja se diskontiraju do sadašnje vrijednosti.

3.16 Dionički kapital

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata redovne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

3.17 Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i odobreno a ne iskorišteno finansiranje klijenata. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kad iste postanu plative.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka pravi procjene i pretpostavke koje utiču na iznose priznate u finansijskim izvještajima, i knjigovodstvene iznose imovine i obaveza tokom naredne finansijske godine. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju i baziraju se na iskustvu Uprave i ostalim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja koji su u skladu sa okolnostima. Uprava također donosi određene prosudbe, osim onih koje uključuju

procjene, u procesu primjene računovodstvenih politika. Prosudbe koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima i procjene koje mogu prouzrokovati značajno prilagođavanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini uključuju:

4.1 Vijek trajanja nekretnina i opreme

Kao što je opisano u napomenama 3. i 22. Banka pregledaju već procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme na datum svakog izvješćivanja.

4.2 Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

Proračun i mjerenje ECL-a je područje značajnog prosuđivanja i podrazumijeva metodologiju, modele i ulazne podatke. Pogledati Napomenu 35. za detalje metodologije mjerenja ECL-a koje Banka primjenjuje. Slijedeće komponente izračuna ECL-a imaju najveći utjecaj na kreditni gubitak za ECL-ove: definicija statusa neispunjenja obaveza ("default"), SICR, PD, EAD, LGD i analiza scenarija za kredite umanjene vrijednosti. Banka redovno pregleda i vrednuje modele i ulazne podatke za modele kako bi smanjila razlike između očekivanih procjena kreditnog gubitka i stvarnog iskustva s kreditnim gubicima.

Neprihodujući portfolio – izračun u skladu s propisima FBA

Krajem godine, bruto vrijednost umanjenih zajmova i potraživanja po amortiziranom trošku, te stope priznatih umanjjenja izračunatih u skladu sa propisima FBA, bili su kako slijedi:

	31. decembra 2022.			31. decembra 2021.		
	Pravne osobe (uključujući i državni i javni sektor)	Građani	Ukupno	Pravne osobe (uključujući i državni i javni sektor)	Građani	Ukupno
Banka						
Bruto izloženost	213.481	17.950	231.431	218.782	14.293	233.075
Stopa umanjjenja na neprihodujući portfolio	182.085	15.640	197.725	176.480	11.142	187.622
% umanjjenja	85%	87%	85%	81%	78%	80%

Svako dodatno povećanje stope umanjjenja za jedan postotni poen bruto neprihodujuće izloženosti na dan 31. decembra 2022. godine, imalo bi za posljedicu povećanje gubitka od umanjena vrijednosti u iznosu od 9.283 hiljada KM (31. decembar 2021. godine: 2.331 hiljada KM).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

4.3 Određivanje poslovnog modela i primjena SPPI testa

Prilikom utvrđivanja odgovarajuće kategorije mjerenja za dužničke finansijske instrumente, Banka primjenjuje dvije procjene: procjenu poslovnog modela za upravljanje imovinom i SPPI test na osnovu karakteristika ugovornih novčanih tokova pri početnom priznavanju. Procjena poslovnog modela je određena na specifičnom nivou agregacije i od Banke se zahtijevalo da primjenjuje prosudbu kako bi odredila nivo na kojem se primjenjuje uvjet poslovnog modela.

Prilikom procjene prodajnih transakcija, Banka uzima u obzir njihovu historijsku učestalost, vrijeme i vrijednost, razloge prodaje i očekivanja o budućim aktivnostima prodaje. Prodajne transakcije koje imaju za cilj minimiziranje potencijalnih gubitaka uslijed pogoršanja kreditne sposobnosti smatraju se konzistentnim sa poslovnim modelom „prikupljanje ugovorenih novčanih tokova“. Ostala prodaja prije dospijeca, koja se ne odnosi na aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom, može također biti konzistentna sa poslovnim modelom „prikupljanje ugovorenih novčanih tokova“, pod uvjetom da je rijetka ili beznačajna, pojedinačno i ukupno. Banka procjenjuje značaj prodajnih transakcija upoređujući vrijednost prodaje sa vrijednošću portfolija koji je predmet procjene poslovnog modela tokom prosječnog trajanja portfolija.

Za "prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja" poslovni model, prodaja finansijskih sredstava je sastavni dio postizanja ciljeva poslovnog modela, kao što su: upravljanje potrebama za likvidnošću, postizanje određenog prinosa kamata ili usklađivanje trajanja finansijskih sredstava sa trajanjem obaveza koje finansiraju tu imovinu.

Poslovni model FVDG je rezidualna kategorija i uključuje i ona finansijska sredstva kojima se upravljaju s ciljem realizacije novčanih tokova isključivo putem prodaje. Za ovaj poslovni model, prikupljanje ugovornog novčanog toka je slučajno.

Procjena SPPI kriterija izvršenog prilikom inicijalnog priznavanja finansijskih sredstava uključuje korištenje značajnih procjena u kvantitativnom testiranju i zahtijeva značajnu prosudbu u odlučivanju kada je potrebno primijeniti kvantitativni test, koji su scenariji razumno mogući i koji treba razmotriti i tumačenje rezultata kvantitativnog testiranja (određivanje šta predstavlja značajnu razliku u novčanim tokovima).

Ključne ugovorne karakteristike koje podliježu kvalitativnoj ili kvantitativnoj procjeni SPPI su sljedeće:

- Modifikovana vremenska vrijednost novca: u nekim slučajevima komponenta vremenske vrijednosti novca može biti modifikovana tako da se ne uzima u obzir samo prolazak vremena, npr. ukoliko se ugovorna kamatna stopa periodično resetuje ali učestalost tog resetiranja ne odgovara trajanju kamatne stope. U procjeni imovine sa modifikovanom vremenskom vrijednosti novca, Banka upoređuje diskontovane ugovorene novčane tokove imovine koja se procjenjuje sa "uporednim" instrumentom (novac koji bi proizašao ukoliko vremenska vrijednost novca ne bi bila modifikovana). Efekat modifikovane vremenske vrijednosti novca razmatra se u svakom izvještajnom periodu i kumulativno tokom životnog vijeka instrumenta. Pri izvođenju uporednog testa, Banka razmatra sve moguće scenarije. Ukoliko je razlika između novčanih tokova dva instrumenta značajno različita, SPPI test nije prošao.
- Ugovorni uslovi koji mijenjaju vrijeme ili iznos ugovornih novčanih tokova: za takva finansijska sredstva, Banka uspoređuje ugovorne novčane tokove koji mogu nastati prije i nakon promjene kako bi procijenili da li oba seta novčanih tokova zadovoljavaju SPPI kriterij. Ukoliko su novčani tokovi prije i poslije promjene značajno drugačiji, imovina ne zadovoljava SPPI kriterij. U nekim slučajevima, kvalitativna procjena bi mogla biti dovoljna.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

4.3 Određivanje poslovnog modela i primjena SPPI testa (nastavak)

Primjeri uslova koji bi prošli SPPI test uključuju:

- ukoliko ugovorni uslovi uključuju opciju prijevremenog plaćanja, SPPI kriterij je ispunjen ako iznos prijevremene otplate u suštini predstavlja ugovorni iznos i obračunatu ugovornu kamatu uvećanu za razumnu naknadu zbog prijevremenog raskida ugovora;
- ukoliko ugovorni uvjeti uključuju početne beskamatne ili niske kamatne periode, SPPI test je ispunjen ako su ovi uvjeti ponuđeni klijentima kao poticaj i oni rezultiraju samo smanjenjem ukupne marže koju je Banka zaradila za navedene kreditne proizvode.

Nije bilo instrumenata koji nisu prošli SPPI test na datum tranzicije.

4.4 Stečena imovina

Upravljanje stečenom imovinom definisano je Procedurom preuzimanja i upravljanja imovinom stečenom u postupcima prisilnog namirenja potraživanja Banke.

4.5 Sudski sporovi

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova prema kojima ima izloženost. Svi sudski sporovi prate se i rezervišu na individualnoj osnovi.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine rezervisala iznos od 300 hiljada KM (2021: 276 hiljade KM) što Uprava procjenjuje dovoljnim za pokriće rizika nastanka obaveza iz sudskih sporova koji se vode protiv Banke.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

4.6 Uticaj Pandemije Covid-19

Prema Odluci FBA banke su mogle primati zahtjeve klijenata za odobravanje posebnih mjera do 31. decembra 2022. godine. Sljedeća tabela prikazuje ukupan nivo kredita za koje su odobrene posebne mjere, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine raspoređenih po nivoima na dan odobrenja posebne mjere:

Svi iznosi u hiljadama KM

OPIS	Kreditni u nivou kreditnog rizika 1 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 2 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 3 na dan odobrenja posebne mjere	
	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL
1. Pravna lica	32.288	887	21.170	1.813	9.997	7.713
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	-	-	-	-	2.724	2.570
1.2. B Vađenje ruda i kamena	-	-	-	-	-	-
1.3. C Prerađivačka industrija	3.290	120	-	-	4.400	3.257
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-	-	-	-	-	-
1.5. E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	-	-	-	-	-	-
1.6. F Građevinarstvo	5.079	174	-	-	131	94
1.7. G Trgovina na veliko i malo; popravlak motornih vozila i motocikala	4.111	112	4.956	397	198	168
1.8. H Prijevoz i skladištenje	444	10	-	-	163	131
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hoteljerstvo i ugostiteljstvo)	11.037	273	-	-	342	51
1.10. J Informacije i komunikacije	834	18	607	47	1.797	1.315
1.11. K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-	-	-	-
1.12. L Poslovanje nekretninama	21	-	-	-	-	-
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	7.140	172	15.388	1.358	242	127
1.14. N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	213	5	-	-	-	-
1.15. O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	-	-	-	-	-	-
1.16. P Obrazovanje	119	3	-	-	-	-
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-	-	-	-	-	-
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	219	11	-	-
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	-	-	-	-	-	-
2. Stanovništvo	12.866	234	1.091	76	2.910	2.545
2.1. Opća potrošnja	10.130	211	942	69	2.866	2.525
2.2. Stambena izgradnja	2.509	17	142	7	44	20
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	227	6	7	-	-	-
3. Ukupno (1. + 2.)	45.154	1.121	22.261	1.889	12.907	10.258

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

4.6 Uticaj Pandemije Covid-19 (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje ukupan nivo kredita za koje su odobrene posebne mjere, sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine raspoređenih po nivoima na dan odobrenja posebne mjere:

Svi iznosi u hiljadama KM

OPIS	Kreditni u nivou kreditnog rizika 1 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 2 na dan odobrenja posebne mjere		Kreditni u nivou kreditnog rizika 3 na dan odobrenja posebne mjere	
	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL
1. Pravna lica	56.783	1.773	11.225	2.239	15.787	7.644
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	6	-	-	-	10.536	4.766
1.2. B Vađenje ruda i kamena	-	-	-	-	-	-
1.3. C Prerađivačka industrija	4.968	209	3.688	1.440	1.173	681
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-	-	-	-	-	-
1.5. E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	-	-	-	-	-	-
1.6. F Građevinarstvo	7.026	300	1.625	109	-	-
1.7. G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	4.891	151	5.581	673	785	411
1.8. H Prijevoz i skladištenje	1.259	34	39	2	332	171
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hoteljerstvo i ugostiteljstvo)	12.404	381	-	-	864	242
1.10. J Informacije i komunikacije	1.832	48	-	-	1.812	1.319
1.11. K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-	-	-	-
1.12. L Poslovanje nekretninama	141	4	-	-	-	-
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	23.456	625	-	-	285	54
1.14. N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	421	11	212	11	-	-
1.15. O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	-	-	-	-	-	-
1.16. P Obrazovanje	102	3	80	4	-	-
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-	-	-	-	-	-
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	277	7	-	-	-	-
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	-	-	-	-	-	-
2. Stanovništvo	18.037	284	1.362	84	2.240	1.515
2.1. Opća potrošnja	14.652	246	1.272	79	2.117	1.449
2.2. Stambena izgradnja	3.018	25	85	5	123	66
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	367	13	4	-	-	-
3. Ukupno (1. + 2.)	74.820	2.057	12.587	2.323	18.027	9.159

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

	Privredna društva	Stanovništvo	Banke	Ostalo	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. decembra 2022.					
Prihodi po osnovu kamata	13.039	16.577	6.198	2.649	38.463
Rashodi po osnovu kamata	(2.495)	(2.300)	(942)	(18)	(5.755)
Neto prihod od kamata	10.544	14.277	5.256	2.631	32.708
Prihodi po osnovu naknada i provizija	7.090	2.973	1.754	3.264	15.081
Rashodi po osnovu naknada i provizija	-	(18)	(6.422)	(8)	(6.448)
Neto prihod od naknada i provizija	7.090	2.955	(4.668)	3.256	8.633
Ostali prihodi	1.926	1.101	5	567	3.599
Neto prihod od kursnih razlika	-	-	-	7.007	7.007
Rashodi iz redovnog poslovanja	(3.142)	(14.243)	(4.380)	(9.372)	(31.137)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	16.418	4.090	(3.787)	4.089	20.810
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	15.099	(1.656)	8.876	(34.804)	(12.485)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	31.517	2.434	5.089	(30.715)	8.325
Porez na dobit	(237)	-	-	-	(237)
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	31.280	2.434	5.089	(30.715)	8.088

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

	<u>Privredna društva</u>	<u>Stanovništvo</u>	<u>Banke</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Za godinu koja je završila 31. decembra 2021.					
Prihodi po osnovu kamata	11.651	16.547	3.537	1.858	33.593
Rashodi po osnovu kamata	(3.159)	(4.024)	(1.351)	(256)	(8.790)
Neto prihod od kamata	8.492	12.523	2.186	1.602	24.803
Prihodi po osnovu naknada i provizija	8.317	1.810	1.510	679	12.316
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(2.668)	(3.587)	(452)	(959)	(7.666)
Neto prihod od naknada i provizija	5.649	(1.777)	1.058	(280)	4.650
Ostali prihodi	1.312	546		810	2.668
Neto prihod od kursnih razlika	-	-	-	3.074	3.074
Rashodi iz redovnog poslovanja	(12.750)	(12.191)	-	-	(24.941)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	2.703	(899)	3.244	5.206	10.254
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	2.238	(1.385)	(8.036)	-	(7.183)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	4.941	(2.284)	(4.792)	5.206	3.071
Porez na dobit	(67)	-	-	-	(67)
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	4.874	(2.284)	(4.792)	5.206	3.004

Tabela u nastavku prikazuje ukupnu imovinu i obaveze po segmentima za Banku, s obzirom da navedeno predstavlja glavni segment konsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju.

	<u>Privredna društva</u>	<u>Stanovništvo</u>	<u>Banke</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
BANKA					
31. decembar 2022. godine					
Ukupna imovina	359.547	260.688	559.691	44.221	1.224.147
Ukupne obaveze	510.183	432.332	156.654	9.192	1.108.361
31. decembar 2021. godine					
Ukupna imovina	485.159	263.934	312.964	84.978	1.147.035
Ukupne obaveze	445.284	415.705	68.329	110.019	1.039.337

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

6. NETO PRIHODI/(RASHODI) OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	2022.	2021.
Privredna društva	13.039	12.875
Stanovništvo	16.577	16.476
Banke	6.198	5.047
Ostalo (obveznice)	2.649	1.978
	38.463	36.376

Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	2022.	2021.
Privredna društva	2.495	3.159
Stanovništvo	2.300	4.024
Banke	942	892
Najam po IFRS 16	229	256
Ostalo	18	459
	5.984	8.789

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su u nastavku:

Prihodi od kamate	2022.	2021.
AC Novčana sredstva i potraživanja od banaka	6.198	5.047
AC Krediti i potraživanja	29.616	29.351
AC Vrijednosni papiri	2.649	1.978
	38.463	36.376

Rashod od kamate	2022.	2021.
AC Dugovanja bankama	942	892
AC Dugovanja klijentima	4.795	7.183
AC Najam po MSFI 16	229	256
AC Krediti i ostale pozajmice	18	459
	5.984	8.789

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

7. NETO PRIHODI/(RASHODI) OD NAKNADA I PROVIZIJA

Prihodi od naknada i provizija	2022.	2021.
Naknade od usluga platnog prometa	8.169	5.072
Naknade za korištenje POS terminala	3.005	1.683
Naknade za korištenje ATM	333	-
Naknade za transakcije kreditnim karticama	1.165	1.105
Naknade za garancije i akreditive	887	720
Ostali prihodi po osnovu naknada	1.519	1.073
	15.078	9.653

Rashodi od naknada i provizija	2022.	2021.
Poslovanje kreditnim karticama	4.679	3.587
Platni promet	1.769	1.242
	6.448	4.829

8. OSTALI DOBICI OD FINANSIJSKE IMOVINE

	2022.	2021.
Neto dobiti od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	311	-
Neto efekti promjene vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	566
	311	566

9. NETO POZITIVNE/(NEGATIVNE) KURSNE RAZLIKE

	2022.	2021.
Prihodi od transakcija u stranim valutama	87.130	53.863
Rashodi od transakcija u stranim valutama	(80.123)	(50.789)
	7.007	3.074

10. OSTALI PRIHODI

	2022.	2021.
Prihodi od provizije za zastupanje u osiguranju	327	260
Prihodi od otpisa obaveza	362	1
Vanredni prihodi od WU (Western Union)	157	124
Prihodi od negativne kamatne stope na depozite	146	-
Ostali prihodi	390	218
	1.382	603

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

11. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2022.	2021.
Porezi i doprinosi	5.420	4.709
Neto plate	5.880	4.497
Troškovi ishrane za radnike	753	1.291
Troškovi zaposlenih - Regres	205	160
Ostali troškovi zaposlenih	1.953	1.405
	14.211	12.062

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 318 zaposlenih (31. decembra 2021. godine – 297 zaposlenih).

12. OSTALI TROŠKOVI I RASHODI

	2022.	2021.
Usluge (Banksoft, Data centar plastikkart i sl.)	2.848	2.262
Troškovi naknade za osiguranje depozita - AOD	2.368	2.124
Usluge fizičke/tehničke zaštite	1.235	1.172
Zakupnine	868	488
Troškovi nadzora regulatora - FBA	746	712
Troškovi održavanja Asseba Bi	528	445
Troškovi pošte	507	520
Troškovi zastupanja i posredovanja	491	260
Kartično poslovanje	420	363
Troškovi marketinga	283	223
Ostali porezi i doprinosi	243	118
Troškovi energije	176	179
Kancelarijski materijal	166	122
Ostali materijalni troškovi	164	141
Troškovi osiguranja	152	106
Reprezentacija	151	149
Sudski administrativni troškovi	119	35
Troškovi goriva	105	62
Naknade za nadzorni odbor	96	160
Troškovi održavanja	63	62
Članarine udruženjima i komorama	33	32
Troškovi komunalnih usluga	37	38
Penali i naknade štete	14	10
Ostalo	936	705
	12.749	10.488

13. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	2022.	2021.
Neto kreditni gubici / (neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku - krediti (Napomena 20.)	9.979	7.969
Naplaćena prethodno otpisana finansijska imovina (kredit)	(1.607)	(1.024)
Neto kreditni gubici / (neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku – depoziti kod drugih banaka (Napomena 19.)	(77)	336
Rezervisanja / (neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja) za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija (Napomena 31.)	1.040	(286)
Neto kreditni gubici / (neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku - Obveznice (Napomena 21.)	1.304	256
Neto kreditni gubici / (neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku - Ostala imovina (Napomena 22.)	72	(289)
Neto kreditni gubici / (neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku - Obavezna rezerva kod CBBH (Napomena 18.)	(13)	147
Rezervisanja / (neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja) za sudske sporove (Napomena 31.)	229	354
Neto kreditni gubici / (neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku - Novac i novčani ekvivalenti (Napomena 16.)	(54)	(286)
	10.873	7.177

14. POREZ NA DOBIT

Porezna obaveza Banke izračunava se na temelju računovodstvene dobiti, uzimajući u obzir porezno nepriznate troškove i neoporezive prihode. Stopa poreza na dobit za godine koje su završile 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. bila je 10%.

Ukupan porez priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti se može predstaviti kako slijedi:

	2022.	2021.
Tekući porez	237	67
Odgođeni porez	-	-
Ukupno porez	237	67

Usklađivanje poreza na dobit i efektivnog poreza na dobit:

	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	8.325	3.071
Porezna obaveza na 10% (2020.: 10%)	833	307
Usklađenja za:		
- porezno nepriznati troškovi	469	14
Prenos neiskorištenih poreznih gubitaka	(9.684)	(10.005)
Trošak poreza na dobit za godinu u RS i BD	237	67
Porez na dobit za godinu	237	67
Preneseni neiskorišteni poreski gubici	(6.474)	(9.684)
Efektivna stopa poreza na dobit (%)	2,85%	2,18%

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

14. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Banka nije priznala odgođenu poreznu imovinu u finansijskim izvještajima jer nije u mogućnosti pouzdano da procijeni vrijeme i iznos u kojem će se ova imovina moći koristiti. Banka ima 64.743.139 KM prenesenih poreznih gubitaka, koji, u slučaju neiskorištavanja ističu u 2025. godini.

15. ZARADA PO DIONICI

	2022.	2021.
Prosječan broj dionica	24.000	24.000
Neto dobit	8.088	3.004
Osnovna zarada po dionici	337	125
Razrijeđena zarada po dionici	337	125

Osnovna zarada po dionici izračunava se dijeljenjem neto dobiti za finansijsku godinu sa prosječnim brojem dionica.

Dionice Banke ne nose pravo na preferencijalne dividende.

16. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Tekući računi kod drugih banaka	89.115	105.492
Tekući račun kod CBBH	135.089	53.083
Blagajna i trezor	29.003	28.081
Čekovi	1	1
<i>Manje: Umanjenje vrijednosti</i>	<i>(211)</i>	<i>(265)</i>
	252.997	186.392

Kretanje umanjnja vrijednosti za kreditne gubitke se može prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	265	551
Smanjenje (Napomena 13.)	(54)	(286)
Stanje na dan 31. decembra	211	265

17. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

Naziv	Učešće %	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Bamcard d.o.o. Sarajevo	-	-	1.054
Registar vrijednosnih papira FBiH	0,01	18	18
		18	1.072

U toku 2021. godine izvršeno je usklađivanje fer vrijednosti ulaganja u Bamcard d.o.o. Sarajevo. U toku 2022. godine, Banka je prodala ulaganja u Bamcard d.o.o. Sarajevo. Efekti na finansijske izvještaje se vide u Napomeni 8.

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

18. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obavezna rezerva kod CBBH	107.356	102.437
<i>Manje: Umanjenje vrijednosti za obaveznu rezervu kod CB</i>	<i>(668)</i>	<i>(681)</i>
	106.688	101.756

Kretanje umanjivanja vrijednosti za kreditne gubitke se može prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	681	534
Smanjenje (Napomena 13.)	(13)	
Povećanje (Napomena 13.)	-	147
Stanje na dan 31. decembra	668	681

Minimalna obavezna rezerva se računa kao procent prosječnog stanja ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana držanja potrebnih rezervi. Stopa obaveznih rezervi iznosi 10% na ukupne kratkoročne depozite i zajmove.

Kamatna stopa (pozitivna) na sredstva minimalne obavezne rezerve iznosi **0,25%** u 2022. godini (2021. **0,5%** negativna kamatna stopa). Gotovina držana kao obavezna rezerva na računu kod CBBH nije dostupna na korištenje bez specijalnog odobrenja CBBH i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA).

19. DEPOZITI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Pasha Yatırım Bankası A.Ş., Turska	-	33.249
Aktif Yatirim Bankasi A.S., Turska	29.337	29.338
AK Banka, Turska	-	21.514
Burgan Bank, Turska	-	12.079
Ziraat Bank Uzbekistan, Uzbekistan	11.980	11.850
IS. Bank Georgia, Gruzija	9.779	11.735
T.C. Ziraat Bahrain Branch, Bahrein	4.890	4.890
Qatar National Banka Q.P.S.C., Katar	29.337	-
Denizbank AG., Turska	27.382	-
AVR	320	528
<i>Manje: umanjivanje vrijednosti</i>	<i>(943)</i>	<i>(1.020)</i>
	112.082	124.163

Svi plasmani kod banaka priznati u finansijskim izvještajima Banke su dospjeli depoziti kod drugih banaka klasificirani kao finansijski instrumenti po AC (2022. i 2021.).

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

19. DEPOZITI KOD DRUGIH BANAKA (NASTAVAK)

pPromjene u rezervisanju za umanjenje vrijednosti tokom godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	1.020	684
Povećanje (Napomena 13.)	-	336
Smanjenje (Napomena 13.)	(77)	-
Stanje na dan 31. decembra	943	1.020

Svi plasmani bankama klasificirani su kao Nivo 1, a kreditna kvaliteta ove finansijske imovine može se procijeniti na temelju eksternog kreditnog rejtinga (ako je isti dostupan) ili na temelju historijskih informacija o stopama gubitka trećih lica.

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

19. DEPOZITI KOD DRUGIH BANAKA (NASTAVAK)

	Kreditni rejting banke 2022.	Kreditni rejting banke 2021.
COMMERZBANK AG (NJEMAČKA)	BBB+(s&P)	BBB+(s&P)
DEUTSCHE BANK AG (NJEMAČKA)	A-(s&P)	A-(s&P)
ZIRAAT BANK INTERNATIONAL AG (NJEMAČKA)	AA (s&P)	AAA (s&P)
TC ZIRAAT LONDON (LONDON)	B+ (CI)	B+ (Fitch)
TC ZIRAAT ANKARA HEAD OFFICE (ANKARA)	B+ (CI)	B+ (Fitch)
KUVEYT TURK AG GERMANY (NJEMAČKA)	AA (s&P)	AAA (s&P)
AKTIF YATIRIM BANKASI (TURSKA)	BB (JCR)	B+ (s&P)
YAPI VE KREDI BANKASI A.S. (TURSKA)	B3 (Moody's)	B+ (s&P)
HALK BANK A.S. (TURSKA)	B (CI)	-
İŞBANK GEORGIA (GRUZIJA)	B+ (s&P)	BB (s&P)
ZIRAAT BAHRAIN (BAHREIN)	B+ (CI)	B+ (Fitch)
ZIRAAT UZBEKISTAN (UZBEKISTAN)	B (s&P)	BB- (s&P)
TURKIYE İS BANKASI A.S. (TURSKA)	B3 (Moody's)	B+ (s&P)
YAPI KREDI BANK NEDERLAND N.V. (HOLANDIJA)	AAA (Moody's)	-
ZIRAAT BANK MONTENEGRO (MONTENEGRO)	B (s&P)	-
TURKIYE VAKIFLAR BANKASI (TURSKA)	B+ (CI)	B+ (s&P)
PASHA YATIRIM BANKASI A.S. (TURSKA)	BB (JCR)	A- (Fitch)
KUVEYT TURK KATILIM (TURSKA)	B- (Fitch)	B+ (Fitch)
Turkiye İhracat Kredi Bankasi A.S. (TURSKA)	B3 (Moody's)	B+ (Fitch)
QNB Finansbank A.S. (TURSKA)	B3 (Moody's)	B+ (Fitch)
GARANTI BANK (TURSKA)	B+ (CI)	B+ (Fitch)
TURKEY (TURSKA)	B (Fitch)	BB- (s&P)
BOSNIA AND HERZEGOVINA (BIH)	B3 (moody's)	B3 (moody's)
SERBIA (SRBIJA)	BB+ (s&P)	BB+ (s&P)
AUSTRIA (AUSTRIJA)	AA+ (s&P)	AA+ (s&P)
Fibabanka Anonim Sirketi (TURSKA)	Fitch(B-)	-
ALTERNATIF BANK (TURSKA)	B- (Fitch)	-
Turkiye Halk Bankasi A.S. (TURSKA)	B (CI)	B+ (CI)
Odea bank (TURSKA)	B3 (moody's)	B3 (moody's)
Raiffeisen İnetrnational AG (AUSTRIJA)	A- (S&P)	A- (S&P)
BURGAN BANK A.S.	B- (Fitch)	B+ (Fitch)
ALTERNATIF BANK	B- (Fitch)	B2 (moody's)
BankPozitif	B (Fitch)	BB- (s&P)
DENIZBANK A.S.	B3 (Moody's)	B+ (Fitch)
DENIZBANK BAHRAIN BRANCH	B3 (Moody's)	B+ (Fitch)
Akbank T.A.S.	B3 (Moody's)	B+ (Fitch)

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kratkoročni krediti:		
Privredna društva	235.734	259.474
Stanovništvo	13.499	13.146
Tekući dio dugoročnih kredita (stanovništvo)	2.479	2.947
Tekući dio dugoročnih kredita (privredna društva)	8.571	6.159
	260.283	281.726
Dugoročni krediti:		
Privredna društva	377.637	360.912
Stanovništvo	272.896	250.789
Manje: Tekući dio dugoročnih kredita	(11.050)	(9.107)
	639.483	602.594
<i>Ukupno krediti</i>	<i>899.766</i>	<i>884.320</i>
Manje: Umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke	(219.921)	(219.692)
- Individualna procjena	(181.357)	(186.157)
- Kolektivna procjena	(38.564)	(33.535)
Ukupno neto krediti	679.845	664.628

Svi krediti se mjere po AC. Promjene na umanju vrijednosti za kreditne gubitke prikazane su kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januar	219.692	206.833
Povećanje umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke, neto (Napomena 13.)	9.979	7.969
Promjena uslijed otpisa, neto	(9.750)	4.890
Stanje na dan 31. decembra	219.921	219.692

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

Analiza bruto kredita prije rezervisanja za umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke po industrijama:

Pravna lica	2022.	%	2021.	%
GRANA				
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	28.725	3,19%	28.273	3,20%
B - Vađenje ruda i kamena	797	0,09%	223	0,03%
C - Prerađivačka industrija	172.245	19,14%	175.484	19,84%
D - Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom,	12.292	1,37%	13.315	1,51%
E - Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje	204	0,02%	421	0,05%
F - Građevinarstvo	18.818	2,09%	32.470	3,67%
G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	167.546	18,62%	124.905	14,12%
H - Prijevoz i skladištenje	7.830	0,87%	12.387	1,40%
I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	58.135	6,46%	37.514	4,24%
J - Informacije i komunikacije	6.969	0,77%	7.611	0,86%
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	72.231	8,03%	135.542	15,33%
L - Poslovanje nekretninama	9.148	1,02%	8.591	0,97%
M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	60.142	6,68%	38.904	4,40%
N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.941	0,22%	2.289	0,26%
P - Obrazovanje	142	0,02%	212	0,02%
Q - Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	1.906	0,21%	1.823	0,21%
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	390	0,04%	403	0,05%
S - Ostale uslužne djelatnosti	2	0,00%	19	0,00%
Ukupno pravna lica	619.463	68,85%	620.386	70,15%
Fizička lica				
GRANA				
14_FL_Opća potrošnja	223.373	24,83%	209.530	23,69%
15_FL_Stambena izgradnja	54.402	6,05%	51.397	5,81%
16_FL_Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	2.528	0,28%	3.007	0,34%
Ukupno fizička lica	280.303	31,15%	263.934	29,85%
Ukupno	899.766	100,00%	884.320	100,00%

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

Pregled bruto knjigovodstvene vrijednosti i umanjenja vrijednosti po vrsti korisnika i nivou kreditnog rizika na 31. decembar 2022. godine

	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	UKUPNO	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	UKUPNO
Denominirano u KM										
Fizička lica – bez kolateral	131.803	2.370	10.521	-	144.694	3.088	180	9.590	-	12.858
Fizička lica – sa kolateralom	73.353	481	1.509	-	75.343	776	28	839	-	1.643
Kreditne kartice i prekoračenja	11.406	279	860	-	12.545	146	14	782	-	942
Pravna lica – bez kolateral	17.086	1.099	20.553	-	38.738	598	55	19.892	-	20.545
Pravna lica – sa kolateralom	184.082	17.733	95.884	-	297.699	7.213	1.668	75.112	-	83.993
	417.730	21.962	129.327	-	569.019	11.821	1.945	106.215	-	119.981
	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	UKUPNO	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	UKUPNO
Nije denominirano u KM										
Fizička lica – bez kolateral	28.531	703	4.278	-	33.512	664	50	3.887	-	4.601
Fizička lica – sa kolateralom	13.088	340	783	-	14.211	140	20	542	-	702
Pravna lica – bez kolateral	74.527	-	15.146	-	89.673	3.823	-	14.522	-	18.345
Pravna lica – sa kolateralom	106.054	5.400	81.897	-	193.352	3.306	426	72.559	-	76.291
	222.200	6.443	102.104	-	330.748	7.933	496	91.510	-	99.939
UKUPNO	639.930	28.405	231.431	-	899.767	19.754	2.441	197.725	-	219.920

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

Pregled bruto knjigovodstvene vrijednosti i umanjenja vrijednosti po vrsti korisnika i nivou kreditnog rizika na 31. decembar 2021. godine

	Bruto knjigovodstvena vrijednost			Umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	UKUPNO	UKUPNO
Denominirano u KM						
Fizička lica – bez kolateral	109.788	2.771	9.333	-	121.892	1.865
Fizička lica – sa kolateralom	61.606	374	2.936	-	64.916	724
Kreditne kartice i prekoračenja	11.454	292	850	-	12.596	90
Pravna lica – bez kolateral	10.161	859	6.756	-	17.776	330
Pravna lica – sa kolateralom	146.401	4.074	125.006	-	275.481	4.950
	339.410	8.370	144.881	-	492.661	7.959
					562	108.574
						-
						117.095

	Bruto knjigovodstvena vrijednost			Umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	UKUPNO	UKUPNO
Nije denominirano u KM						
Fizička lica – bez kolateral	41.226	1.019	5.140	-	47.385	701
Fizička lica – sa kolateralom	15.810	214	1.121	-	17.144	204
Pravna lica – bez kolateral	181.122	117	2.003	-	183.242	6.093
Pravna lica – sa kolateralom	33.512	8.247	102.129	-	143.888	1.179
	271.670	9.597	110.393	-	391.659	8.177
					2.126	92.293
						-
						102.597
UKUPNO	611.080	17.967	255.274	-	884.320	16.136
					2.688	200.867
						-
						219.692

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

Prijenos izloženosti na potraživanja po datim kreditima prema nivoima kreditnog rizika na 31. decembar 2022. godine

	Bruto knjigovodstvena vrijednost					
	Transfer između nivoa 1 i 2		Transfer između nivoa 2 i 3		Transfer između nivoa 1 i 3	
	Od nivoa 1 do nivoa 2	Od nivoa 2 do nivoa 1	Od nivoa 2 do nivoa 3	Od nivoa 3 do nivoa 2	Od nivoa 1 do nivoa 3	Od nivoa 3 do nivoa 1
Fizička lica – bez kolaterala	1.955	793	1.345	86	2.271	294
Fizička lica – sa kolateralom	459	178	198	179	76	83
Kreditne kartice i prekoračenja	212	47	105	2	198	11
Pravna lica – bez kolaterala	-	56	872	-	5	-
Pravna lica – sa kolateralom	1.113	74	4.034	-	316	-
	3.739	1.148	6.554	267	2.866	388

Prijenos izloženosti na potraživanja po datim kreditima prema nivoima kreditnog rizika na 31. decembar 2021. godine

	Bruto knjigovodstvena vrijednost					
	Transfer između nivoa 1 i 2		Transfer između nivoa 2 i 3		Transfer između nivoa 1 i 3	
	Od nivoa 1 do nivoa 2	Od nivoa 2 do nivoa 1	Od nivoa 2 do nivoa 3	Od nivoa 3 do nivoa 2	Od nivoa 1 do nivoa 3	Od nivoa 3 do nivoa 1
Fizička lica – bez kolaterala	2.709	1.267	1.408	224	3.499	583
Fizička lica – sa kolateralom	320	75	82	61	554	59
Kreditne kartice i prekoračenja	231	67	128	1	279	21
Pravna lica – bez kolaterala	145	5	2.518	-	58	-
Pravna lica – sa kolateralom	6.911	79	13.165	-	1.290	-
	10.316	1.493	17.301	286	5.680	663

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

Pregled kretanja neto kredita po vrstama korisnika i nivoima kreditnog rizika na 31. decembar 2022. godine

	Stanje na dan 31. decembra 2021.	Povećanje uslijed akvizicija, neto	Povećanje/smanjenje uslijed promjena u kreditnom riziku	Otpis	Stanje na dan 31. decembra 2022.
Nivo 1	594.944	365.494	(340.262)	-	620.176
Fizička lica – bez kolateral	148.448	56.673	(48.540)	-	156.581
Fizička lica – sa kolateralom	76.488	20.177	(11.142)	-	85.523
Kreditne kartice i prekoračenja	11.364	1.290	(1.394)	-	11.260
Pravna lica – bez kolateral	184.860	84.097	(181.765)	-	87.192
Pravna lica – sa kolateralom	173.784	203.257	(97.421)	-	279.620
Nivo 2	15.278	16.895	(6.210)	-	25.963
Fizička lica – bez kolateral	3.558	179	(894)	-	2.843
Fizička lica – sa kolateralom	550	55	167	-	772
Kreditne kartice i prekoračenja	278	15	(28)	-	265
Pravna lica – bez kolateral	904	1.044	(904)	-	1.044
Pravna lica – sa kolateralom	9.988	15.602	(4.551)	-	21.039
Nivo 3	54.406	6.233	(36.682)	9.750	33.707
Fizička lica – bez kolateral	2.623	33	(3.793)	2.458	1.321
Fizička lica – sa kolateralom	1.203	17	(419)	109	910
Kreditne kartice i prekoračenja	183	4	(248)	140	79
Pravna lica – bez kolateral	192	10	(5.714)	6.797	1.285
Pravna lica – sa kolateralom	50.205	6.169	(26.508)	246	30.112
POCI	-	-	-	-	-
UKUPNO	664.628	388.622	(383.154)	9.750	679.846

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

Pregled kretanja neto kredita po vrstama korisnika inivoima kreditnog rizika na 31. decembar 2021. godine

	Stanje na dan 31. decembra 2020.	Povećanje uslijed akvizicija, neto	Povećanje/smanjenje uslijed promjena u kreditnom riziku	Otpis	Stanje na dan 31. decembra 2021.
Nivo 1	581.906	275.475	(262.436)	-	594.945
Fizička lica – bez kolateral	156.044	37.338	(44.933)	-	148.448
Fizička lica – sa kolateralom	62.636	23.196	(9.344)	-	76.488
Kreditne kartice i prekoračenja	12.242	790	(1.667)	-	11.365
Pravna lica – bez kolateral	101.077	141.599	(57.816)	-	184.860
Pravna lica – sa kolateralom	249.907	72.552	(148.676)	-	173.783
Nivo 2	28.196	939	(13.857)	-	15.278
Fizička lica – bez kolateral	3.601	63	(106)	-	3.558
Fizička lica – sa kolateralom	416	-	134	-	550
Kreditne kartice i prekoračenja	287	8	(17)	-	278
Pravna lica – bez kolateral	1.268	-	(364)	-	904
Pravna lica – sa kolateralom	22.624	868	(13.504)	-	9.988
Nivo 3	60.982	6.682	(28.937)	15.678	54.405
Fizička lica – bez kolateral	3.362	10	(8.983)	8.234	2.623
Fizička lica – sa kolateralom	1.095	17	91	-	1.203
Kreditne kartice i prekoračenja	178	-	(808)	813	183
Pravna lica – bez kolateral	1.207	26	(7.673)	6.631	191
Pravna lica – sa kolateralom	55.140	6.629	(11.564)	-	50.205
POCI	-	-	-	-	-
UKUPNO	671.084	283.096	(305.230)	15.678	664.628

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (NASTAVAK)

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Pravne osobe (uključujući državni i javni sektor)</i>		
- u domaćoj valuti	336.437	293.256
- u stranoj valuti	283.026	327.130
	<u>619.463</u>	<u>620.386</u>
<i>Građani</i>		
- u domaćoj valuti	232.582	199.404
- u stranoj valuti	47.721	64.530
	<u>280.303</u>	<u>263.934</u>
<i>Ukupno krediti i potraživanja prije umanjenja</i>	<u>899.766</u>	<u>884.320</u>
Manje: Umanjenje vrijednosti	(219.921)	(219.692)
Neto krediti i potraživanja	<u>679.845</u>	<u>664.628</u>
<i>Očekivana realizacija:</i>		
- u periodu do 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	210.441	400.149
- u periodu preko 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	689.325	484.171
Manje: Umanjenje vrijednosti	(219.921)	(219.692)
	<u>679.845</u>	<u>664.628</u>

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

21. OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dužnički vrijednosni papiri		
Obveznice izdate od MINISTARSTVO FINANSIJA RS denominirane u BAM i dospeljem 16. april 2025. godine te stopom od 2,00%.	2.000	2.000
Obveznice izdate od MINISTARSTVO FINANSIJA RS denominirane u EUR i dospeljem 08. april 2025. godine te stopom od 2,00%.	2.000	2.000
Obveznice izdate od MINISTARSTVO TREZORA REPUBLIKE TURSKE denominirane u USD i dospeljem 30. oktobra 2028. godine te stopom od 6,125%.	2.751	2.588
Obveznice izdate od MINISTARSTVO TREZORA REPUBLIKE TURSKE denominirane u EUR i dospeljem 11. aprila 2023. godine te stopom od 4,125%.	9.779	9.779
Obveznice izdate od MINISTARSTVO TREZORA REPUBLIKE TURSKE denominirane u EUR i dospeljem 02. februara 2026. godine te stopom od 5,20%.	5.867	5.867
Obveznice izdate od MINISTARSTVO TREZORA REPUBLIKE TURSKE denominirane u USD i dospeljem 26. januara 2026. godine te stopom od 4,75%.	3.667	3.451
Obveznice izdate od TC ZIRAAT ANKARA HEAD OFFICE denominirane u USD i dospeljem 02. marta 2026. godine te stopom od 5,375%.	2.751	2.588
Obveznice izdate od MINISTARSTVO TREZORA REPUBLIKE TURSKE denominirane u EUR i dospeljem 08. jula 2027. godine te stopom od 4,375%.	12.517	12.517
Obveznice izdate od GARANTI BANKASI denominirane u USD i dospeljem 24. maja 2027. godine te stopom od 7,177%.	3.442	-
Obveznice izdate od GARANTI BANKASI denominirane u USD i dospeljem 24. maja 2027. godine te stopom od 7,177%.	2.201	-
Obveznice izdate od TURKIYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O. denominirane u USD i dospeljem 06. februara 2025. godine te stopom od 5,25%.	3.667	3.451
Obveznice izdate od IS BANKASI A.S denominirane u USD i dospeljem 21. aprila 2022. godine te stopom od 5,50%.	-	1.726
Obveznice izdate od YAPI KREDI BANKASI TURKIYE denominirane u USD i dospeljem 06. decembra 2022. godine te stopom od 5,50%.	-	3.796
AVR	1.153	1.122
 <i>Manje: umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke</i>	 <i>(1.808)</i>	 <i>(504)</i>
	49.987	50.381
 Promjene na umanjenju vrijednosti su prikazane kako slijedi:		
	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	504	248
Povećanje (Napomena 13.)	1.304	256
Stanje na dan 31. decembra	1.808	504

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

21. OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Sve obveznice (dužnički vrijednosni papiri) su klasifikovani kao finansijska imovina po AC. Kreditni kvalitet ove finansijske imovine u 2022. godini je procijenjen eksternim kreditnim rejtingom kao sto je prikazano u tabeli niže:

	Kreditni rejting 2022.	Kreditni rejting 2021.
TC Ziraat Ankara Head Office, Turska	B+ (CI)	B+ (Fitch
Ministarstvo trezora Republike Turske, Turska	B (Fitch)	BB- (S&P)
Garanti Bankasi, Turska	B+ (CI)	B+ (Fitch)
Ministarstvo finansija RS, BiH	B3 (moody's)	B+ (moody's)
Turkiye Vakifla Bankasi, TOA	B+ (CI)	B+ (S&P)

22. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja	5.288	3.098
Ostala potraživanja od banaka	3.885	2.673
Potraživanja od poslovanja kreditnih kartica	783	1.090
Unaprijed plaćeni porez na dobit	963	1.066
Ostala potraživanja i imovina	1.420	1.534
Manje: Umanjenje vrijednosti	(205)	(133)
	12.134	9.328

Promjene na umanjuju vrijednosti su prikazane kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	133	422
Povećanje / (smanjenje) (Napomena 13.)	72	(289)
Stanje na dan 31. decembra	205	133

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

23. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

NABAVNA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembra 2020. godine

Povećanja

Prijenosi (sa)/na

Rashodovanje

Na dan 31. decembra 2021. godine

Povećanja

Prijenosi (sa)/na

Rashodovanja

Na dan 31. decembra 2022. godine

ISPRAVKA VRIJEDNOSTI

Na 31. decembar 2020. godine

Amortizacija za period

Otpis

Na 31. decembar 2021. godine

Amortizacija za period

Otpis

Na 31. decembra 2022. godine

NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

31. decembar 2022. godine

31. decembar 2021. godine

	Zemljište i zgrade	Kompjuteri i ostala IT oprema	Vozila i telefonska oprema	Namještaj i uredska oprema	Investicije u toku	Ukupno
Na dan 31. decembra 2020. godine	872	3.174	1.804	5.296	709	11.855
Povećanja	-	-	-	-	1.875	1.875
Prijenosi (sa)/na	-	81	-	34	(953)	(838)
Rashodovanje	-	(3)	(165)	-	-	(168)
Na dan 31. decembra 2021. godine	872	3.252	1.639	5.330	1.631	12.724
Povećanja	-	-	-	-	1.670	1.670
Prijenosi (sa)/na	-	1.025	383	151	(2.437)	(878)
Rashodovanja	-	-	(234)	-	-	(234)
Na dan 31. decembra 2022. godine	872	4.277	1.788	5.481	864	13.282
Na 31. decembar 2020. godine	345	2.849	1.435	3.905	-	8.534
Amortizacija za period	26	101	116	437	-	680
Otpis	-	-	(165)	(2)	-	(167)
Na 31. decembar 2021. godine	371	2.950	1.386	4.340	-	9.047
Amortizacija za period	43	142	95	292	-	572
Otpis	-	-	(234)	-	-	(234)
Na 31. decembra 2022. godine	414	3.092	1.247	4.632	-	9.385
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST						
31. decembar 2022. godine	458	1.185	541	848	864	3.897
31. decembar 2021. godine	501	302	253	990	1.631	3.677

24. IMOVINA S PRAVOM KORIŠTENJA

	Pravo na korištenje zgrada
NABAVNA VRIJEDNOST	
Stanje na 31. decembar 2020. godine	7.637
Povećanje	1.600
Smanjenje	(594)
Stanje na 31. decembar 2021. godine	8.643
Povećanje	3.331
Smanjenje	(3.222)
Stanje na 31. decembar 2022. Godine	8.752
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	
Stanje na 31. decembar 2020. godine	2.249
Amortizacija za godinu	2.555
Smanjenje	(425)
Stanje na 31. decembar 2021. godine	4.379
Amortizacija za godinu	2.530
Smanjenje	(3.247)
Stanje na 31. decembar 2022. godine	3.662
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
31. decembar 2022. godine	5.090
31. decembar 2021. godine	4.264

Imovina s pravom korištenja se odnosi na iznajmljene nekretnine koje je Banka iznajmila za poslovnu djelatnost i čiji su ugovori o najmu duži od 1 godine (Napomena 29.).

25. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Kompjuterski softver
NABAVNA VRIJEDNOST	
Stanje na 1. januar 2021. godine	6.775
Prijenosi (sa)/na	838
Stanje na 31. decembar 2021. godine	7.613
Prijenosi (sa)/na	878
Smanjenje	(465)
Stanje na 31. decembar 2022. godine	8.026
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	
Stanje na 1. januar 2021. godine	5.266
Amortizacija za godinu	973
Stanje na 31. decembar 2021. godine	6.239
Amortizacija za godinu	843
Smanjenje	(465)
Stanje na 31. decembar 2021. godine	6.617
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
31. decembar 2022. godine	1.409
31. decembar 2021. godine	1.374

26. DEPOZITI OD BANAKA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
The World Bank	186	144
	186	144

Obaveze prema bankama u toku 2021. i 2022. godine sve dospijevaju u prvoj godini jer se radi o tekućim računima banaka.

27. DEPOZITI OD KLIJENATA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti po viđenju:		
<i>Stanovništvo:</i>		
U domaćoj valuti	137.046	112.852
U stranim valutama	74.172	47.325
	211.218	160.177
<i>Privredna društva:</i>		
U domaćoj valuti	221.761	163.035
U stranim valutama	94.651	74.249
	316.412	237.284
Ukupno depoziti po viđenju	527.630	397.461
Oročeni depoziti:		
<i>Stanovništvo:</i>		
U domaćoj valuti	79.465	87.250
U stranim valutama	136.426	170.970
	215.891	258.220
<i>Privredna društva:</i>		
U domaćoj valuti	152.831	174.347
U stranim valutama	38.524	37.595
	191.355	211.942
Ukupno oročeni depoziti	407.246	470.162
	934.876	867.623

Kamatne stope po viđenju u 2021. godini su bile 0,01%, dok za 2022. godinu kamratne stope po viđenju u poređenju sa 2021. godinom su porasle za 100% tačnije u rasponu od 0,01% - 0,05%. Kamratne stope na oročene depozite u 2021. godini su iznosili od 0,025% do 1,30%, dok za 2022. godinu kamratne stope su iznosile od 0,01% do 1,10%. Obračunata a neisplaćena obaveza po osnovu kamate na dan 31. decembra 2022. godine iznosila je 7.091 hiljada KM.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Analiza dospijeća obaveza prema klijentima:		
U prvoj godini	772.407	503.269
U drugoj godini	95.401	180.675
U razdoblju od treće do pete godine	65.910	120.254
Nakon pet godina	1.160	63.428
	934.878	867.626

28. UZETI KREDITI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
TC Ziraat Bankasi Ankara, Turska	156.466	156.466
	156.466	156.466

Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama odnose se na kreditnu liniju od povezanog lica (vlasnika) T.C. Ziraat Bankasi A.S. u iznosu od 50 miliona EUR podijeljena u tranše. Prva tranša je uzeta na period od 10 godina, od 27. aprila 2012. do 27. aprila 2022. godine, sa godišnjom kamatnom stopom od 0,00%. Dana 6. jula 2018. godine potpisan je aneks postojećeg ugovora te se ročnost prve kreditne linije produžila do 2027. godine. Banka je 20. aprila 2015. godine potpisala još jedan ugovor sa TC Ziraat Bankasi Ankara za drugu kreditnu liniju u vrijednosti od 30 miliona EUR. Kreditna linija je uzeta na period od 10 godina, do 20. aprila 2025. godine, sa godišnjom kamatnom stopom od 1,50%.

Uzeti krediti dospijevaju kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U prvoj godini	-	-
Od druge do pete godine	-	-
Preko pet godina	156.466	156.466
	156.466	156.466

29. OBAVEZE PO OSNOVU NAJMOVIMA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Analiza po dospeljuću:		
1. godina	2.468	1.749
2. godina	1552	807
3. godina	492	649
4. godina	434	508
5. godina	216	448
Ostatak do dospeljća	131	290
	5.293	4.451

30. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Neraspoređena sredstva za naplaćenu glavnicu i kamatu	5.090	5.531
Prolazni račun za isplate po kreditu	152	856
Efekti knjiženja modifikacije	138	138
Razgraničenja naknada	219	107
Obaveze po prilivima	157	130
Obaveze za zakup	773	283
Ukalkulisavanja za AOD	588	535
Ukalkulisavanja za FBA	191	182
Obaveze po kreditnim karticama	36	28
Obaveze prema dobavljačima	47	12
Obaveze za porez na dobit	169	50
Ostale obaveze	707	796
	8.267	8.648

31. REZERVISANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Rezervisanja po neiskorištenim limitima kreditnih kartica</i>	106	83
<i>Rezervisanja za akreditivne i garancije</i>	1.723	740
<i>Rezervisanja po neiskorištenim kreditima</i>	166	133
Rezervisanja za vanbilansne stavke	1.995	956
Rezervisanja za naknade zaposlenih	473	473
Rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja	805	576
	3.273	2.005

Kretanja rezervisanja se mogu prikazati kako slijedi:

	Rezervisanja za vanbilans	Rezervisanja za naknade zaposlenih	Rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje 31. decembra 2020.	1.242	473	222	1.937
Promjena rezervisanja, neto (Napomena 13.)	(286)	-	354	68
Stanje 31. decembra 2021.	956	473	576	2.005
Promjena rezervisanja, neto (Napomena 13.)	1.040	-	229	1.269
Stanje 31. decembra 2022.	1.995	473	805	3.273

Ukupna rezervisanja za sudske sporove koji se vode protiv Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 2300 hiljada KM (na dan 31. decembra 2021.: 276 hiljada KM). Ostala rezervisanja se odnose na unaprijed izdvojena rezervisanja koja na dan 31. decembra 2022. godine iznose 503 hiljade KM (na dan 31. decembra 2021.: 300 hiljada KM).

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

32. VANBILANSNE STAVKE I POTENCIJALNE OBAVEZE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Neiskorišteni krediti u KM	34.455	24.333
Činidbene garancije	47.855	20.632
Plative garancije	6.661	6.847
Akreditivi	1.342	367
Mjenice	150	149
	90.463	52.328

32. VANBILANSNE STAVKE I POTENCIJALNE OBAVEZE (NASTAVAK)

Promjene u bruto izloženosti za vanbilansne stavke za 31. decembar 2022. godinu tokom godine su predstavljene u sljedećoj tabeli:

Početno stanje	Povećanje / (smanjenje) zbog priznavanja i korištenja	Povećanja/(smanjenja) zbog promjena u kreditnom riziku	Efekti modifikacije	Smanjenje uslijed otpisa	Ostale promjene	Završno stanje
Nivo 1	51.422	34.415	-	-	-	85.837
Nivo 2	511	3.749	-	-	-	4.260
Nivo 3	395	(30)	-	-	-	365
UKUPNO	52.328	38.134	-	-	-	90.462

Kretanje vanbilansne izloženosti između različitih nivoa kreditnog rizika za 31. decembar 2022. godine je predstavljeno u sljedećoj tabeli:

Bruto knjigovodstvena vrijednost

	Transfer između Nivoa 1 i 2			Transfer između Nivoa 2 i 3			Transfer između Nivoa 1 i 3		
	Sa Nivoa 1 na Nivoa 2	Sa Nivoa 2 na Nivoa 1	Sa Nivoa 2 na Nivoa 3	Sa Nivoa 3 na Nivoa 2	Sa Nivoa 3 na Nivoa 1	Sa Nivoa 1 na Nivoa 3	Sa Nivoa 1 na Nivoa 3	Sa Nivoa 3 na Nivoa 1	
Date garancije i druga osiguranja	3.939	367	-	-	-	-	-	-	
Neiskorištene preuzete neopozive obaveze	63	31	-	-	-	4	4	7	
	4.002	398	-	-	-	4	4	7	

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

32. VANBILANSNE STAVKE I POTENCIJALNE OBAVEZE (NASTAVAK)

Promjene u bruto izloženosti za vanbilansne stavke za 31. decembar 2021. godinu tokom godine su predstavljene u sljedećoj tabeli:

	Početno stanje	Povećanje / (smanjenje) zbog priznavanja i korištenja	Efekti modifikacije	Smanjenje uslijed otpisa	Ostale promjene	Završno stanje
Nivo 1	70.235	(18.812)	-	-	-	51.423
Nivo 2	557	(46)	-	-	-	511
Nivo 3	649	(255)	-	-	-	394
UKUPNO	71.441	(19.113)	-	-	-	52.328

Kretanje vanbilansne izloženosti između različitih nivoa kreditnog rizika za 31. decembar 2021. godine je predstavljeno u sljedećoj tabeli:

		Bruto knjigovodstvena vrijednost					
		Transfer između Nivoa 1 i 2		Transfer između Nivoa 2 i 3		Transfer između Nivoa 1 i 3	
	Sa Nivoa 1 na Nivoa 2	Sa Nivoa 2 na Nivoa 1		Sa Nivoa 2 na Nivoa 3		Sa Nivoa 3 na Nivoa 2	
		Nivoa 1		Nivoa 3		Nivoa 3	
Date garancije i druga osiguranja	385	-	-	-	-	-	-
Neiskorištene preuzete neopozive obaveze	100	26	1	8	6	12	12
	485	26	1	8	6	12	12

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Transakcije sa povezanim stranama se obavljaju u redovnom poslovanju, i prikazane su u fer iznosu za koji se razmjenjuje, što predstavlja iznos koji je dogovoren između povezanih strana.

Banka je iskazala stanja po osnovu transakcija sa povezanim stranama na dan:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja (imovina)		
Ziraat Bank Uzbekistan	11.980	11.850
TC Ziraat Bahrain Branch	4.890	4.889
TC Ziraat Bankasi Ankara, Turska – direktni vlasnik	5.573	1.811
Ziraat Bank International Frankfurt, Njemačka – ostala povezana lica	231	137
Turkiye Vakiflar bankasi T.A.O.	3.667	-
TC Ziraat Bankasi Ankara, podružnica London – ostala povezana lica	241	51
	26.582	18.738

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze		
T.C. Ziraat Bankasi Ankara, Turska – direktni vlasnik	156.466	156.466
	156.466	156.466

Tokom perioda Banka je iskazala slijedeće prihode i troškove prema povezanim stranama:

	2022.	2021.
Prihod		
TC Ziraat Bankasi Ankara, Turska	176	1.629
TC Ziraat Bankasi Ankara, podružnica Uzbekistan	270	745
TC Ziraat Bankasi Ankara, podružnica Bahrain – ostala povezana lica	174	-
Turkiye Vakiflar bankasi T.A.O	195	-
	815	2.374

	2022.	2021.
Rashod		
Ziraat GYO d.o.o. BIH – ostala povezana lica	1.888	1.880
TC Ziraat Bankasi Ankara, Turska – direktni vlasnik	941	892
	2.829	2.772

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (NASTAVAK)

Naknade ključnim članovima Uprave Banke

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA		
Kreditni datumi članovima Upravnog odbora Banke (kamatna stopa 6,9% - 15,36%)	51	49
	51	49
	2022.	2021
PRIHODI		
Prihodi od kamata (Upravni odbor)	2	1
	2	1
Ukupne bruto naknade Nadzornom odboru i članovima Uprave su prikazane kako slijedi:	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Bruto naknade Upravi	577	643
Bruto naknade Nadzornom odboru	52	80
	629	723

34. PREUZETE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka ima preuzete obaveze evidentirane u vanbilansnoj evidenciji, a koje su vezane uz garancije, akreditivne, neiskorištene dijelove obaveza po zajmovima (kao što je prikazano u Napomeni 31.).

Ziraat International AG Frankfurt je u ime Banke dala garanciju Mastercardu u iznosu od 580.000,00 USD za procesuiranje kartica.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Upravljanje rizikom kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od 'kapitala' iskazanog u izvještaju o finansijskom položaju su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima vezanim za kapital koji su propisani od strane regulatora na tržištu banaka;
- Osigurati da je Banka u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi mogla obezbjediti povrat dioničarima, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Banke.

Adekvatnost kapitala i korištenje regulatornog kapitala Uprava Banke prati na dnevnoj osnovi, koristeći tehnike zasnovane na smjernicama razvijenim od strane FBA.

Tražene informacije se podnose FBA na kvartalnoj osnovi. FBA od svake banke zahtijeva:

- a) da održava minimalni iznos uplaćenog dioničkog kapitala i neto kapital u iznosu 15 miliona KM; i
- b) da održava odnos neto-kapitala i rizikom ponderisane aktive u visini od minimalno 12%.

Tokom 2020. godine na snagu je stupila Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 44/19). Efekti primjene nove Odluke na kapital Banke je povećanje umanjeanja vrijednosti finansijske imovine u bilansu i rezervisanja za vanbilansne stavke, u iznosu od 109.942 hiljade KM.

Dokapitalizacija

Komisija za vrijednosne papire FBiH je 7. oktobra 2021.godine donijela Rješenje kojim je odobrila emisiju vrijednosnih papira putem zatvorene ponude i skraćeni prospekt emitentu ZiraatBank BH d.d. Ukupna vrijednost emisije iznosila je 40.000.000,00 KM. Nakon što su provedene potrebne zakonske aktivnosti u vezi povećanja kapitala, Komisija za vrijednosne papire FBiH je 4. novembra 2021.g. donijela Rješenje kojim je proglasila uspješnom pomenutu emisiju dionica zatvorenom ponudom te se u Registru emitenata upisuje povećanje osnovnog kapitala u iznosu od 40.000.000,00 KM, emisijom 4.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10.000,00 KM. Registar vrijednosnih papira FBiH je dopisom od 8. novembra 2021. godine obavijestio ZiraatBank BH d.d. da je izvršen upis povećanja kapitala u sistem registracije Registra te da ukupni kapital nakon povećanja iznosi 240.000.000,00 KM.

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Stopa adekvatnosti kapitala (nerevidirano)

	2022.	2021.
Kapital		
Vlasnički kapital	240.000	240.000
Nematerijalna imovina	(1.408)	(1.374)
Zadržana dobit	(132.302)	(135.306)
Osnovni kapital	106.290	103.320
Subordinisani dug	35.430	34.440
Dodatni kapital	35.430	34.440
Neto kapital Banke	141.720	137.760
Rizikom ponderisana aktiva i kreditni ekvivalenti (nerevidirano)	721.164	730.879
Ponderisani valutni rizik (nerevidirano)	-	5.134
Ponderisani operativni rizik (nerevidirano)	44.933	47.234
Ukupni ponderisani rizik	766.097	783.247
Stopa adekvatnosti regulatornog kapitala	18,50%	17,59%

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Funkcija trezora u Banci pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Banke kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope.

Kategorije finansijskih instrumenata

Finansijska imovina	Finansijski instrumenti prema kategorijama MSFI 9	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Novac i novčani ekvivalenti	AC	252.997	186.392
Obavezna rezerva kod CBBH	AC	106.688	101.756
Plasmani kod drugih banaka	AC	112.082	124.163
Dati krediti i ostala potraživanja	AC	679.845	664.628
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	AC	49.987	50.381
Finansijska imovina po FV kroz BU	AC	18	1.072
Ostala imovina	AC	12.134	9.328
		1.213.751	1.137.720
Finansijske obaveze			
Obaveze prema bankama	AC	186	144
Obaveze po kreditima i ostalim pozajmicama	AC	156.466	156.466
Obaveze prema klijentima	AC	934.876	867.623
Obaveze prema najmovima	AC	5.293	4.451
Ostale obaveze	AC	8.098	8.647
		1.104.919	1.037.331

U toku 2022. i 2021. godine Banka nije imala reklasifikacije između kategorija finansijskih instrumenata.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti Banka je primarno izložena finansijskim rizicima promjena kursa stranih valuta, te promjena kamatnih stopa. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Banke tržišnom riziku ili načinu na koji Banka upravlja i mjeri taj rizik.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje deviznim rizikom

Banka obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama. Dakle dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Izloženošću kursu valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste terminske ugovore za strane valute. Knjigovodstvene vrijednosti Banke za novčanu imovinu i novčane obaveze denominirane u stranim valutama na dan izvještavanja su kako slijedi:

31. decembar 2022. godine	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA					
Novac i novčani ekvivalenti	108.748	101.720	40.947	1.582	252.997
Obavezna rezerva kod CBBH	106.688	-	-	-	106.688
Potraživanja od banaka	-	109.841	2.241	-	112.082
Potraživanja po datim kreditima po amortizovanom trošku	447.558	232.287	-	-	679.845
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	18	-	-	-	18
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	2.021	29.785	18.181	-	49.987
Ostala imovina	12.134				12.134
	677.167	473.633	61.369	1.582	1.213.751
OBAVEZE					
Obaveze prema bankama	186	-	-	-	186
Obaveze za uzete kredite	-	156.466	-	-	156.466
Obaveze prema klijentima	591.103	277.287	63.510	2.976	934.876
Obaveze po najmovima	5.293	-	-	-	5.293
Ostale obaveze	7.879	165	53	-	8.097
	604.461	433.918	63.563	2.976	1.104.918
31. decembar 2021. godine					
	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA					
Novac i novčani ekvivalenti	125.201	57.033	2.393	1.765	186.392
Obavezna rezerva kod CBBH	101.756	-	-	-	101.756
Potraživanja od banaka	-	110.134	14.029	-	124.163
Potraživanja po datim kreditima po amortizovanom trošku	371.407	278.116	15.105	-	664.628
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.072	-	-	-	1.072
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	2.010	30.752	17.619	-	50.381
Ostala imovina	9.328	-	-	-	9.328
	610.774	476.035	49.146	1.765	1.137.720
OBAVEZE					
Obaveze prema bankama	144	-	-	-	144
Obaveze za uzete kredite	-	156.466	-	-	156.466
Obaveze prema klijentima	490.604	321.694	52.878	2.447	867.623
Obaveze po najmovima	4.451	-	-	-	4.451
Ostale obaveze	6.240	2.012	395	-	8.647
	501.439	480.172	53.273	2.447	1.037.331

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je uglavnom izložena EUR-o valuti. Analiza osjetljivosti urađena je na bazi 20%-tnog povećanja i/ili smanjenja kursa USD valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 20% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta.

	Efekat USD-a	
	2022.	2021.
Dobit ili gubitak	(120)	(162)

KM je fiksno vezana za Euro (1 EUR = 1.955830 KM) kroz Valutni odbor. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, stoga rizik je minimiziran.

Banka uzima izloženost na efekte promjene na preovladavajuće kursne razlike na finansijsku poziciju i novčani tok. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je FBA definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjeње rizika i finansijskih gubitaka. Izloženost Banke i kreditnih rejtinga klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je disperzirana između prihvaćenih klijenata. Izloženost kreditnom riziku se kontrolira ograničenjima koje godišnje pregleda i odobrava komisija za upravljanje rizikom.

Očekivani kreditni gubici / umanjeње vrijednosti predstavlja sadašnju vrijednost bilo kojeg umanjeња očekivanih novčanih tokova tokom očekivanog vijeka finansijske imovine. Umanjenje prestavlja razliku između novčanih tokova koje Banka potražuje u skladu sa ugovorom te novčanim tokovima koje Banka očekuje da će primiti. S obzirom da očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir vrijednost i vrijeme plaćanja, kreditni gubitak može nastati kad Banka očekuje plaćanje punog iznosa, ali nakon datuma dospeljeća ugovora.

Nivo 1

Početno priznanje finansijske imovine (osim POCI imovine).

Za Nivo 1, gubitak od kreditnog rizika se računa kao 12-mjesečni ECL.

Nivo 2

Uključuje finansijsku imovinu za koju je kreditni rizik značajno porastao, ali čija vrijednost nije umanjena na datum izvještavanja, uključujući i početno priznatu imovinu koja je opisana gore. Za Nivo 2, gubitak od kreditnog rizika se računa kao ECL tokom perioda trajanja ugovora.

Na svaki datum izvještavanja, izloženost se klasificira prema stručnoj procjeni u Nivo 2, a okidači za klasifikaciju izloženosti klijenta u Nivo 2 su:

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Nivo 2 (nastavak)

- Kašnjenje veće od 30 dana po brojaču dana sa pragom materijalnosti
Definisani SICR parametri:
- Klijenti koji su scoring analizom dobili ocjenu B i CCC (uz postojanje izuzetaka ukoliko je navedene ocjene izazvala trenutna situacija koja neće u narednom periodu uticati na poslovanje firme)
- Klijenti koji su imali pogoršanje scoring ocjene u rasponu od 2 ocjene a predhodno su bili ocjenjeni sa ocjenama od AAA do BBB
- Restrukturirane izloženosti koje u trenutku restrukture nisu bile klasifikovane u status Default-a i ne ispunjavaju ostale uslove definisane za klasifikaciju u Stage 3
- Blokada računa duža od 10 dana
- Klijenti (primjenjivo kod fizičkih lica) koji su preminuli a koji su u trenutku evidentiranja informacije o istom bili klasifikovani kao S1
- Klijenti (primjenjivo kod fizičkih lica) bez zaposlenja

Nivo 3

Uključuje finansijsku imovinu za koju je umanjena vrijednost, odnosno imaju status neizmirenja obaveza na datum izvještavanja.

Za Nivo 3, umanjene vrijednosti za kreditne gubitke se računa kao ECL tokom perioda trajanja ugovora.

Definicija statusa neizmirenja obaveza (Default)

Generalno, prema Basel II definiciji, smatra se da je nastupio status neizmirenja obaveza u slijedećim slučajevima:

- Klijentu je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili dogodio se drugi događaj gubitka, odnosno Banka smatra da nije vjerovatno da će dužnik platiti sve svoje kreditne obaveze prema Banci (bez pribjegavanja Banke realizaciji bilo kojeg sredstva obezbjeđenja plasmana).
- Restrukturirane izloženosti koje su u trenutku modifikacije bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 zadržavaju status neizmirenja obaveza dok se za to ne ispune definisani uslovi.

UTP parametri:

- Postoji objektivni dokaz da je došlo do umanjene vrijednosti izloženosti
- Dužnik se suočava sa finansijskim poteškoćama
- (rezultira scoring analizom kojom su obuhvaćene analize finansijskih i ne finansijskih parametara)
- Prodaja neke od izloženosti istog dužnika uz značajan ekonomski gubitak,
- Modifikacija izloženosti uzrokovane finansijskim poteškoćama koje je za posljedicu imala umanjene finansijske obaveze dužnika zbog značajnog otpisa ili odgode plaćanja obaveza po bilo kojem osnovu
- Stečaj ili likvidacija
- Ne izmirenje obaveza u roku od 60 dana od protesta garancije
- Blokada računa u periodu dužem od 60 dana
- Scoring ocjene sa vrijednostima CC, C i D
- Ukoliko je firma u vlasništvu dužnika u statusu defaulta a dužnik u svojstvu sudužnika/jemca garantuje za obaveze firme
- POCI imovina pri početnom priznavanju

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Reklasifikacija izloženosti

Izloženosti/klijenti mogu promijeniti svoju fazu ukoliko se ispune definisani uslovi unutar definisanog cooling perioda.

Reklasifikacija iz Stage 3 u Stage 2:

- 6 mjeseci za izloženosti koje su zbog dana kašnjenja klasifikovane u Stage 3 pod uslovom da u definisanom cooling periodu nije zabilježeno kašnjenje duže od 30 dana
- POCL imovina se može reklasifikovati iz Stage 3 u Stage 2 nakon 12 mjeseci od početnog priznavanja ali ista ne može doći u fazu 1 i procjena očekivanih gubitaka se uvijek radi na cjeloživotnom nivou;
- Restrukturirane izloženosti u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja uz uslov da se i posmatranom periodu nije evidentiralo kašnjenje duže od 30 dana te da je u cooling periodu izmirena glavnica najmanje u visini ukupnog dospelog duga koji je bio u momentu odobravanja restrukture
- 12 mjeseci za klijente koji su zbog loše kredite ocjene klasifikovani u Stage 3 (promjena scoring ocjene nakon urađenog monitoringa)
- 6 mjeseci od deblokade računa (ukoliko je uzrok Stage 3 bila samo blokada računa)

Klijent koji nije izmirio obavezu po osnovu suspendovane vanbilansne kamate neće steći uslov reklasifikacije.

Reklasifikacija iz Stage 2 u fazu 1 Stage 1:

- 3 mjeseca za izloženosti koje su zbog dana kašnjenja klasifikovane u Stage 2 pod uslovom da u definisanom cooling periodu nije zabilježeno kašnjenje duže od 30 dana
- 3 mjeseca po prestanku važenja SICR kriterija koji su detektovani kod ne restrukturirane izloženosti
- 6 mjeseci za restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile klasifikovane u Stage 2
- 24 mjeseca od klasifikacije izloženosti u Stage 2 restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile klasifikovane u Stage 3
- 3 mjeseca od deblokade računa (ukoliko je uzrok Stage 2 bila samo blokada računa)

U slučaju da je utvrđen grace period ili moratorij kod restrukturiranih izloženosti, taj period ne ulazi u period posmatranja (cooling period). Cooling period počinje teći sa istekom grace perioda ili istekom moratorija.

Izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou (12EL)

$$\text{Umanjenje vrijednosti (12EL)} = \frac{\text{EAD}_s \times \text{PD}_s \times \text{LGD}_s}{(1+\text{EKS})^{Yt}}$$

gdje je:

EADs Izloženost u momentu izvještajnog datuma

PDs vjerovatnoća ulaska u status neizmirenja obaveza prilagođena za buduća očekivanja

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou (12EL) (nastavak)

LGDs Gubitak u slučaju defaulta tj. stopa oporavka koja ukazuje na to koji je dio (postotak) ugovora koji su se nalazili u statusu neizmirenja obaveze izašao na prirodan način (uzimajući u obzir i vrijednost kolatarala za pojedinačne ugovore) tokom datog vremenskog perioda,

Y_t godina t za koju se efektivna kamatna stopa diskontuje.

Dakle, mjerenje umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi zahtijeva procjenu zasnovanu na korištenju statističkih metoda sa prilagođavanjem za buduće informacije. Parametri rizika PD i LGD će se računati za svaku homogenu skupinu na cjeloživotnom nivou tj. najvećom ročnosti pojedine homogene grupe korištenjem historijskih podataka te prilagođavanjem za očekivane buduće gubitke.

a) Kolektivni pristup

Izračun po osnovu 12-mjesečnog ECL

PD i LGD risk parametri su izračunati za svaku homogenu grupu tokom vijeka trajanja, odnosno maksimalnog dospjeća određene homogene grupe koristeći historijske podatke i podešavajući za očekivane buduće gubitke.

Izračun očekivanih gubitaka na cjeloživotnom nivou (LEL)

- a) Za nedefaultne izloženosti, odnosno izloženosti razvrstane u Nivo 2 (Stage 2)

$$\text{Umanjenje vrijednosti (LEL)} = \sum_{t=1}^{\text{Ročnost}} \frac{\text{EAD}_s[t] \times \text{mPD}_s[t] \times \text{LGD}_s[t]}{(1+\text{EKS})^{Y_t}}$$

gdje je:

- LEL cjeloživotni očekivani kreditni gubitak
EADs[t] Vektor izloženosti kreditnom riziku
mPDs[t] za buduće informacije prilagođen vektor PD-a
LGDs[t] Vektor LGD-a
 Y_t godina t za koju se efektivna kamatna stopa diskontuje

- a) Za defaultne izloženosti, vektor PD=1

Dakle, mjerenje umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi zahtijeva procjenu parametara rizika korištenjem historijskih podataka za svaku homogenu grupu i prilagođavanjem za buduće informacije i očekivanja.

Važno je napomenuti da je prikazani model primjenjiv i za posebne rezervacije za neznačajne izloženosti u defaultu u kojoj je vektor vjerovatnoće defaulta PD 100% tj. 1 u svim tačkama dospjeća (jer su posmatrane izloženosti već u defaultu).

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

b) Individualni pristup (nastavak)

Temelj individualnog pristupa implicira da analiza očekivanih budućih novčanih tokova i nekoliko različitih scenarija naplate novca sa određenim vjerovatnoćama za svaki scenarij i računajući njihovu sadašnju vrijednost. Dakle, ova formula se koristi:

$$RA = \sum_{j=1}^s P_s \sum_{i=1}^N \frac{CF_i}{(1+EIR)^{t_i}}$$

Gdje je:

RA – Ponovo stečeni iznos, odnosno sadašnja vrijednost novčanih tokova ili iznos osiguran kolateralom

CF_i – očekivani novčani tok koji implicira očekivane priliva na osnovu posmatrane stranke i očekivane prilive od kolaterala

EIR – Efektivna kamatna stopa koja se koristi za kalkulaciju deprecijacije troška

N – Broj očekivanih novčanih tokova

t_i – Očekivano vrijeme do naplata CF_i novčanih tokova

s – Broj različitih scenarija

p_s Vjerovatnoća scenarija p

Nakon izračuna naplativog iznosa, procenat nenaplativih potraživanja se računa pomoću sljedeće formule:

$$\%IA = (EAD - RA) / EAD$$

Gdje je:

% IA – % od nenaplativih potraživanja

EAD – izloženosti u default statusu

RA – naplativi iznos

ECL – se računa koristeći sljedeću formulu:

$$IA = EAD \times \% IA$$

Gdje je IA umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke.

Metodologija ECL mjerenja implicira da analitičar koji vrši analizu budućeg protoka novca uzima u obzir sve moguće kolekcije novca povezane sa svim transakcijama kroz različite scenarije. Prema tome, ako posmatrana izloženost sadrži vanbilansne stavke, očekivani protok novca će biti lociran između bilansa stanja i izloženosti vanbilansnih stavki.

Izloženost u trenutku zadovoljavanja statusa neizmirenja obaveza (EAD) podrazumijeva ukupnu izloženost koja je predmet rezervacija za kreditne gubitke umanjenja vrijednosti prema MSFI 9.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

b) Individualni pristup (nastavak)

Umanjenje vrijednosti na pojedinačnoj osnovi se analizira po osnovu primjene dva scenarija.

Scenarij 1 je optimistični pristup sa dodijeljenom vjerovatnom 80%. Scenarij 2 je pesimističniji scenarij sa dodijeljenom vjerovatnoćom 20%.

U drugom scenariju, vrijednost kolaterala nakon primijenjenog umanjenja („haircut”) je dodatno smanjena za 15%.

Parametri rizika koji se koriste za izračun očekivanog gubitka po pozajmici

- **PD – Vjerovatnoća nastanka statusa neizmirenja obaveza**

Vjerovatnoća stupanja u status neizmirenja obaveza (u nastavku: PD parametar) može se izračunati statistički ili na temelju stručne procjene. Za određenu grupu, PD predstavlja omjer broja plasmana kod kojih se status neizmirenja obaveza (default) dogodio tokom posmatranog vremenskog perioda, te ukupnog broja plasmana koji nisu bili u statusu neizmirenja obaveza (defaulta) na početku posmatranog vremenskog perioda. Važna komponenta ove definicije je vremenski horizont kroz koji se procjenjuje vjerovatnoća.

PD parametar se na nivou pojedine izloženosti može interpretirati kao vjerovatnoća da će pojedina transakcija odnosno klijent u danom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neizmirenja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnoj razini biti identificiran događaj gubitka. Stoga se za transakcije / klijente koji se već nalaze u defaultu pretpostavlja da je PD jednak 1.

PD parametar se procjenjuje počevši od seta matrica koje opisuju tranziciju između faza (stage-va). Ove procjenjene matrice imaju dvanestomjesečni vremenski horizont. Izračun PD parametra se radi na mjesečnom nivou u aplikaciji za IFRS 9 po osnovu baze podataka koja datira od 30.06.2015. godine. Izračun se radi automatski u sklopu procedure za izračun ispravke vrijednosti po osnovu postavljenih važećih parametara.

Očekivani kreditni gubici koji nastaju iz svih mogućih neispunjenja obaveza tokom očekivanog vijeka trajanja predstavlja mogućnost višestrukih neizmirenja obaveza u budućnosti. Navedeno znači da se može pojaviti klijent koji se popravio nakon evidentiranog statusa neizmirenja obaveza a potom ponovo ispunio status neizmirenja obaveza. Ovakvi klijenti će biti uključeni u izračun PD parametra na način da će se tretirati sa statusom neizmirenja obaveza za posmatrani vremeni okvir.

Plasman koji su ušli u posmatranom periodu u statusu neizmirenja obaveza (default), čak i u slučajevima kada se ti plasmani oporave u posmatranom periodu, tretiraju se sa statusom neizmirenja obaveza (default).

Plasmani koji su na početku posmatranog perioda bili sa statusom non default (Stage 1 i Stage 2) ali su u toku posmatranog perioda stekli status neizmirenja obaveza (default) i nakon toga oporavljeni, na kraju perioda će se tretirati kao plasmani sa statusom neizmirenja obaveza (default).

- **LGD – Gubitak zbog neizmirenja obaveza**

Kod obračuna ispravke vrijednosti kreditnih plasmana rezidentima i nerezidentima, za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom koristit će LGD u visini od 45% dok će za izloženosti koje nisu pokrivene prihvatljivim kolateralom koristiti LGD u visini od 75%.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Parametri rizika koji se koriste za izračun očekivanog gubitka po pozajmici

- **LGD – Gubitak zbog neizmirivanja obaveza**

Banka nema adekvatne historijske podatke za izračunavanje LGD parametra kod finansijskih institucija te će se za obračun kreditnih gubitaka kod ovih klijenata koristiti fiksni procenti LGD parametra i to:

- za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se raspoređuju u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 primjenjuje se fiksni procenat LGD-a u visini od 45%,
- za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se raspoređuju u stepen kreditnog kvaliteta lošije od 3 primjenjuje se fiksni procenat LGD-a u visini od 75%
- za izloženost sa niskim rizikom (Centralna banka BiH, Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH, Vlada RS-a, Vlada Brčko Distrikta BiH, centralne vlade i centralne banke izvan BiH koje imaju kreditnu procjenu priznatih vanskih institucija za procjenu kreditnog ratinga koje su raspoređene u stepen kreditnog kvaliteta 1 ili 2) kao i primjenjivat će se LGD u visini od 4%.

- **CCF – Faktor kreditne konverzije**

Faktor kreditne konverzije (CCF) je indikator korištenosti limita za vanbilansne izloženosti poput garancija, akreditiva i drugih instrumenata sa karakteristikama odobrenih kreditnih linija (npr. prekoračenja na tekućem računu, kreditne kartice i sl.) na datum ulaska u status neizmirenja obaveza. CCF se koristi za transformaciju vanbilansnih stavki u ekvivalent bilansne kreditne izloženosti u svrhe izračuna rezervi.

- **EAD – Izloženost u trenutku neispunjavanja obaveza**

EAD sadrži izvještaj o finansijskom položaju i vanbilansne stavke (neiskorištene kreditne linije, odgođena potraživanja i potencijalnu buduću izloženost), uvažavajući da su stavke koje se nalaze van izvještaja o finansijskom položaju najčešće ponderisani faktorom kreditne konverzije (CCF).

Za svrhe MSFI 9 rezervisanja, mjerenje umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava bi se trebalo osnivati na Tekućoj knjigovodstvenoj vrijednosti izloženosti i neto trenutnoj vrijednosti očekivanih otplata.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, koja je neto od gubitaka nastalih umanjenjem vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, izuzimajući vrijednost bilo kojeg primljenog kolaterala.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)**Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Tabela ispod predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine koja je predstavljena u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke na osnovu umanjenja vrijednosti te predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, izuzimajući vrijednost bilo kojeg primljenog kolaterala.

Finansijska imovina

	Ukupna bruto knjigovodstve na vrijednost	Umanjenje na individualnoj osnovi	Umanjenje na kolektivnoj osnovi	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
Na dan 31. decembra 2022.				
Novac i računi kod banaka	253.208	(211)	-	252.997
Obavezna rezerva kod CBBH	107.356	(668)	-	106.688
Potraživanja od drugih banaka	113.025	(943)	-	112.082
Potraživanja po datim kreditima	899.766	(181.357)	(38.564)	679.845
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	18	-	-	18
Vrijedonosni papiri po amortizovanom trošku	51.795	(1.808)	-	49.987
Ostala imovina	12.339	(205)	-	12.134
UKUPNO	1.437.507	(185.192)	(38.564)	1.213.751
Na dan 31. decembra 2021.				
Novac i računi kod banaka	186.657	(265)	-	186.392
Obavezna rezerva kod CBBH	102.437	(681)	-	101.756
Potraživanja od drugih banaka	125.183	(1.020)	-	124.163
Potraživanja po datim kreditima	884.320	(186.157)	(33.535)	664.628
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.072	-	-	1.072
Vrijedonosni papiri po amortizovanom trošku	50.896	(515)	-	50.381
Ostala imovina	9.461	(133)	-	9.328
UKUPNO	1.360.026	(188.771)	(33.535)	1.137.720

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

	Izloženost kreditnom riziku		Fer vrijednost kolaterala
	Neto izloženost	Kreditne obaveze / garancije	
Na dan 31. decembra 2022.			
Novac i računi kod banaka	252.997	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	106.688	-	-
Potraživanja od drugih banaka	112.082	-	-
Potraživanja po datim kreditima	679.845	90.463	1.103.255
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	18	-	-
Vrijedonosni papiri po amortizacijskom trošku	49.987	-	-
Ostala imovina	12.134	-	-
Ukupno	1.213.751	90.463	1.103.255

	Izloženost kreditnom riziku		Fer vrijednost kolaterala
	Neto izloženost	Kreditne obaveze / garancije	
Na dan 31. decembra 2021.			
Novac i računi kod banaka	186.392	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	101.756	-	-
Potraživanja od drugih banaka	124.163	-	-
Potraživanja po datim kreditima	664.628	52.328	1.075.017
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.072	-	-
Vrijedonosni papiri po amortizacijskom trošku	50.381	-	-
Ostala imovina	9.328	-	-
Ukupno	1.137.720	52.328	1.075.017

Fer vrijednost kolaterala

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nekretnine	977.043	950.006
Pokretna imovina	112.256	124.997
Depoziti	13.955	14
Ukupno	1.103.254	1.075.017

ZiraatBank BH d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja završava 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost	Umanjenje vrijednosti - kolektivno i pojedinačno	Ukupno
31. decembar 2022.			
Do 30 dana kašnjenja	650.017	(26.686)	623.331
Od 31 do 90 dana kašnjenja	3.447	(909)	2.538
Preko 90 dana kašnjenja	246.302	(192.326)	53.976
Ukupno	899.766	(219.921)	679.845
31. decembar 2021.			
Do 30 dana kašnjenja	637.894	(25.862)	612.032
Od 31 do 90 dana kašnjenja	23.120	(12.834)	10.286
Preko 90 dana kašnjenja	223.306	(180.996)	42.310
Ukupno	884.320	(219.692)	664.628

Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na MSFI 9 metodologiji.

Kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u izvještaju o finansijskoj poziciji, zasnovanim na razvrstavanju po nivoima kreditnog rizika (Stage-evima) posmatrano po tipovima clijenata prikazan je sljedećim tabelama:

31. decembar 2022. godine

Banke/ostali komitenti	S1	S2	S3	Ukupno
FIN - krediti	72.211	-	-	72.211
FL KKiKTR	11.406	279	860	12.545
FL ostali plasmani	192.832	3.428	15.007	211.267
FL stambeni krediti	53.209	451	650	54.310
PI 1	111.165	1.763	121.075	234.003
PI 2	151.502	5.394	69.098	225.994
PI 3	47.603	17.091	24.741	89.435
Bruto izloženost	639.928	28.406	231.431	899.765
Umanjenje vrijednosti	19.754	2.442	197.725	219.921
Neto izloženost	620.174	25.964	33.706	679.844

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)

31. decembar 2021. godine

Banke/ostali komitenti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
FIN - krediti	135.517	-	-	135.517
FL KKiKTR	11.454	292	850	12.596
FL ostali plasmani	177.292	4.107	15.971	197.370
FL stambeni krediti	50.133	267	997	51.397
PI 1	110.985	6.171	134.620	251.776
PI 2	78.725	5.897	78.309	162.931
PI 3	46.974	1.232	24.527	72.733
Bruto izloženost	611.080	17.966	255.274	884.320
Umanjenje vrijednosti	16.136	2.688	200.868	219.692
Neto izloženost	594.944	15.278	54.406	664.628

Analiza kreditnog kvaliteta ostale imovine je kako slijedi:

	Potraživanja od poslovanja sa kreditnim karticama	Stečena materijalna imovina	Ostala potraživanja od banaka	Ostalo	Ukupno	Umanjenje vrijednosti
31. decembar 2022. godine						
Kreditne kartice (KK)	783	-	-	-	783	-
Stečena materijalna imovina	-	5.288	-	-	5.288	-
Finansijske institucije (FIN)	-	-	3.885	-	3.885	-
Ostala imovina (OA)	-	-	-	2.383	2.383	(205)
	783	5.288	3.885	2.383	12.339	(205)

**31. decembar 2021.
godine**

Kreditne kartice (KK)	1.090	-	-	-	1.090	-
Stečena materijalna imovina	-	3.098	-	-	3.098	-
Finansijske institucije (FIN)	-	-	2.673	-	2.673	-
Ostala imovina (OA)	-	-	-	2.600	2.600	(133)
	1.090	3.098	2.673	2.600	9.461	(133)

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na MSFI 9 metodologiji.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Restrukturisirani krediti i potraživanja

Restrukturisane izloženosti po nivoima kreditnog rizika prikazane su u tabeli ispod:

Restrukturisane izloženosti (nivo kreditnog rizika)						
	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3	
	restrukturisana izloženost – bruto	umanjenje vrijednosti	restrukturisana izloženost – bruto	umanjenje vrijednosti	restrukturisana na izloženost –bruto	umanjenje vrijednosti
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. decembar 2022.						
Fizička lica	13.097	238	1.130	79	3.527	2.820
Pravna lica	33.139	912	21.253	1.820	70.279	51.185
Ukupno	46.236	1.150	22.383	1.899	73.806	54.005

Restrukturisane izloženosti (nivo kreditnog rizika)						
	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3	
	restrukturisana izloženost – bruto	umanjenje vrijednosti	restrukturisana izloženost – bruto	umanjenje vrijednosti	restrukturisana izloženost – bruto	umanjenje vrijednosti
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. decembar 2021.						
Fizička lica	22.691	366	1.409	88	2.776	1.699
Pravna lica	59.633	1.867	11.397	2.284	75.865	52.720
Ukupno	82.324	2.233	12.806	2.372	78.641	54.419

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Primljeni instrumenti osiguranja i ostali instrumenti kreditne zaštite

	31. decembar 2022	31. decembar 2021
Pokrića po kreditima		
Ukupni krediti	899.766	884.320
Kreditni građanima	278.124	263.902
Nepokriveno	189.456	182.560
Pokriveno	88.668	81.342
<i>pokriveno stamb. imovinom</i>	80.184	73.220
<i>pokriveno posl. imovinom</i>	7.551	7.124
Pokriveno depozitima	933	998
Hipoteke na stambene objekte	80.184	73.220
Kreditni pravne osobe	621.642	620.418
Nepokriveno	122.741	253.645
Pokriveno	498.901	366.773
<i>pokriveno stamb. imovinom</i>	23.363	17.152
<i>pokriveno posl. imovinom</i>	461.704	303.735
<i>pokriveno – ostalo</i>	13.522	40.951
Pokriveno depozitima	312	4.935
Državne garancije	-	-
Hipoteke na stambene objekte	23.363	17.152
Ostalo - korporativna garancija	13.522	40.951

Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti proizlazi iz finansijskih aktivnosti Banke i upravljanja svojim pozicijama. Banka konsolidira svoje poslovanje s obzirom na rizik likvidnosti u skladu s važećim propisima i internim politikama, usmjerenim na održavanje rezervi likvidnosti, usklađivanje imovine i obaveza s ciljanim pokazateljima likvidnosti i ograničenjima likvidnosti.

Banka ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica, uzete namjenske kreditne linije/pozajmice i dionički kapital. To povećava fleksibilnost finansiranja, ograničava ovisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i općenito umanjuje trošak finansiranja. Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Nadzornom odboru, koji je izgradio odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Banke za likvidnim sredstvima. Banka nastoji održati balans između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz korištenje obaveza s različitim rokovima dospeljeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti prepoznavanjem i praćenjem promjena u finansiranju potrebnim za ispunjavanje poslovnih ciljeva. Osim toga, Banka posjeduje portfolio likvidnih sredstava kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti. Ročnost imovine i obaveza te kapitala i rezervi Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u tabeli u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospeljeća, uz izuzetak vlasničkih udjela raspoloživih za prodaju koji su razvrstani u skladu s njihovom sekundarnom likvidnošću, u periodu dospeljeća do jednog mjeseca kao i obavezna rezerva.

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2022.	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i novčani ekvivalenti	252.997	-	-	-	-	252.997
Obavezna rezerva kod CBBH	106.688	-	-	-	-	106.688
Plasmani kod drugih Banaka	-	93.048	19.034	-	-	112.082
Finansijska imovina po FV kroz BU	18	-	-	-	-	18
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	-	-	9.646	38.319	2.022	49.987
Potraživanja po datim kreditima	49.760	61.000	194.567	244.646	129.872	679.845
Ostala finansijska imovina	12.134	-	-	-	-	12.134
Ukupna finansijska imovina	421.597	154.048	223.247	282.965	131.894	1.213.751
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	186	-	-	-	-	186
Depoziti clijenata	560.146	29.888	182.671	160.118	2.053	934.876
Obaveze za primljene kredite i pozajmice	-	-	-	156.466	-	156.466
Obaveze po najmovima	201	391	1.724	2.977	-	5.293
Ostale finansijske obaveze	8.097	-	-	-	-	8.097
Ukupno finansijske obaveze	568.630	30.279	184.395	319.561	2.053	1.104.918
Neusklađenost ročne strukture	(147.033)	123.769	38.852	(36.596)	129.841	108.833

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021.	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	već od 5 godina	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i novčani ekvivalenti	186.392	-	-	-	-	186.392
Obavezna rezerva kod CBBH	101.756	-	-	-	-	101.756
Plasmani kod drugih Banaka	-	65.374	36.834	21.955	-	124.163
Finansijska imovina po FV kroz BU	1.072	-	-	-	-	1.072
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	-	-	6.556	28.857	14.968	50.381
Potraživanja po datim kreditima	58.644	30.756	253.333	205.036	116.859	664.628
Ostala finansijska imovina	9.328	-	-	-	-	9.328
Ukupna finansijska imovina	357.192	96.130	296.723	255.848	131.827	1.137.720
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	144	-	-	-	-	144
Depoziti klijenata	423.167	26.954	199.400	216.024	2.078	867.623
Obaveze za primljene kredite i pozajmice	-	-	-	58.675	97.791	156.466
Obaveze po najmovima	217	418	1.114	2.412	290	4.451
Ostale finansijske obaveze	8.647	-	-	-	-	8.647
Ukupno finansijske obaveze	432.175	27.372	200.514	277.111	100.159	1.037.331
Neusklađenost ročne strukture	(74.983)	68.758	96.209	(21.263)	31.668	100.389

Upravljanje kamatnim rizikom

Na aktivnosti Banke utječu promjene kamatne stope u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se promjene kamatne stope, u različito vrijeme ili u različitim iznosima.

Većina kreditnog portfolija inicijalno je ugovorena po kamatnoj stopi koja se temelji na 6-mjesečnom ili jednogodišnjem EURIBOR-u. Banka mijenja te stope kao odgovor na promjene na tržištu. Većina ugovora o kreditima ima klauzulu „ne manje“, koja štiti Banku od potencijalnih gubitaka uzrokovanih smanjenjem EURIBOR-a.

Tabele u nastavku prikazuju izloženost Banke kamatnom riziku na kraju godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze Banke po knjigovodstvenim iznosima, prikazane kao ranije od ugovorenog dospijeća ili promjena kamatnih stopa.

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kamatnim rizikom (nastavak)

Analiza osjetljivosti – kamatni rizik

31. decembar 2022.	Bez kamatne stope	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca mjeseca	godine 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Ponderisana prosječna kamatna stopa
Finansijska sredstva							
Novac i novčani ekvivalenti	252.997	-	-	-	-	252.997	(0,09%)
Obavezna rezerva kod CBBH	-	106.688	-	-	-	106.688	-
Plasmani kod banaka	-	56.602	36.447	19.033	-	112.082	1,66%
Finansijska imovina po FV kroz BU	-	18	-	-	-	18	-
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	-	-	-	9.646	38.319	49.987	4,79%
Potraživanja po datim kreditima po amortizovanom trošku	-	49.760	61.000	194.567	244.646	679.845	4,33%
Ostala finansijska imovina	12.134	-	-	-	-	12.134	-
Ukupno finansijska imovina	265.131	213.068	97.447	223.246	282.965	1.213.751	-
Finansijske obaveze							
Obaveze prema bankama	186	-	-	-	-	186	-
Obaveze prema klijentima	520.725	39.421	29.888	182.671	160.118	934.876	1,02%
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	-	-	-	156.466	156.466	0,56%
Obaveze po najmovima	-	201	391	1.724	2.977	5.293	-
Ostale finansijske obaveze	8.097	-	-	-	-	8.097	-
Ukupno finansijske obaveze	529.008	39.622	30.279	184.395	319.561	1.104.918	-
Neuskladenost	(263.877)	173.446	67.168	38.851	(36.596)	108.833	-

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje kamatnim rizikom (nastavak)

Analiza osjetljivosti – kamatni rizik (continued)

	Bez kamatne stope	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Ponderisana prosječna kamatna stopa
31. decembar 2021.								
Finansijska sredstva								
Novac i novčani ekvivalenti	186.392	-	-	-	-	-	186.392	-
Obavezna rezerva kod CBBH	-	101.756	-	-	-	-	101.756	(0,5%)
Plasmani kod banaka	-	-	65.374	36.834	21.955	-	124.163	1,30%
Finansijska imovina po FV kroz BU	-	1.072	-	-	-	-	1.072	-
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	-	-	-	6.556	28.857	14.968	50.381	4,59%
Potraživanja po datim kreditima po amortizovanom trošku	-	58.644	30.756	253.333	205.036	116.859	664.628	1,70%
Ostala finansijska imovina	9.328	-	-	-	-	-	9.328	-
Ukupno finansijska imovina	195.720	161.472	96.130	296.723	255.848	131.827	1.137.720	-
Finansijske obaveze								
Obaveze prema bankama	144	-	-	-	-	-	144	-
Obaveze prema klijentima	390.824	32.343	26.954	199.400	216.024	2.078	867.623	1,22%
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	-	-	-	58.675	97.791	156.466	0,56%
Obaveze po najmovima	-	217	418	1.114	2.412	290	4.451	-
Ostale finansijske obaveze	8.647	-	-	-	-	-	8.647	-
Ukupno finansijske obaveze	399.615	32.560	27.372	200.514	277.111	100.159	1.037.331	-
Neuskladenost	(203.895)	128.912	68.758	96.209	(21.263)	31.668	100.389	-

Ovisno o neto dugu u određenom vremenskom periodu, svaka promjena kamatnih stopa ima proporcionalni uticaj na poslovanje Banke. Ako bi kamatna stopa na kredite i depozite bila veća/niža za 1% a ostali parametri bili konstantni, dobit/gubitak bi se povećao/smanjio za iznos od 2.550 hiljade KM (2021.: 2.774 hiljada KM) zbog većih/manjih troškova kamatne stope.

35. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Upravljanje valutnim rizikom

U Banci se obavljaju bankarski poslovi, kako u domaćoj valuti, tako i u stranim valutama sa kursne liste Centralne banke BiH. Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjene valutnih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u KM. "FX aktivnosti" podrazumijevaju obavljanje valutnih aktivnosti.

Valutni rizik može nastati uslijed trgovanja stranim valutama, plasiranjem kredita u stranim valutama ili sa valutnom klauzulom, kupovanjem hartija od vrijednosti u stranim valutama, izdavanjem hartija od vrijednosti u stranim valutama ili obavljanjem vanbilansnih poslova denominiranih u stranim valutama, te prikupljanjem depozita u stranim valutama i/ili sa valutnom klauzulom.

Nivo valutnog rizika zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive, odnosno stepena usklađenosti valutnih novčanih tokova Banke. Mjerenje valutnog rizika obuhvata utvrđivanje otvorenosti valutne pozicije na dnevnom nivou, za Individualnu valutnu poziciju po pojedinim valutama, te ukupnu Valutnu poziciju banke, u odnosu na regulatorni kapital. Banka ima dugu poziciju određene valute ako je vrijednost stavki aktive veća od vrijednosti stavki pasive, u suprotnom, Banka ima kratku poziciju, pri čemu se u obračun obavezno uključuju i vanbilansne obaveze Banke.

Politikom za upravljanje deviznim rizikom Banke utvrđene su politike opreznog upravljanja deviznim rizikom, putem planskog preuzimanja deviznih obaveza kao i vođenja pozicija stranih valuta na način da se u zadovoljavajućoj mjeri eliminišu uticaji promjena deviznih kurseva na finansijski položaj Banke. Sektor upravljanja rizicima prati da li se Banka pridržavala propisanih ograničenja, kao i internih limita za individualnu valutnu poziciju po pojedinim valutama i ukupnu valutnu poziciju, u odnosu na Regulatorni kapital. Uspostavljeni interni limiti tržišnog rizika banke koji se prate na dnevnoj bazi osiguravaju okvir za provođenje aktivnosti upravljanja individualnom i u ukupnom valutnom pozicijom na nivou Banke.

Osnovni cilj upravljanja valutnim rizikom je njegovo umanjeње. Banka upravlja ovim rizikom praćenjem valutne pozicije i propisanih ograničenja tržišnog-valutnog rizika te održavanjem što manjeg jaza između imovine i obaveza u pojedinačnoj stranoj valuti te na taj način obezbjeđuje valutnu usklađenost aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke.

Kapitalni zahtjev za valutni rizik

Banka izračunava kapitalni zahtjev za valutni rizik ako zbir njene ukupne neto otvorene valutne pozicije prelazi 2% ukupnog regulatornog kapitala.

Dakle, Banka izračunava ukupnu otvorenu neto dugu poziciju kao zbir svih otvorenih neto dugih pozicija u pojedinačnim valutama, te ukupnu otvorenu neto kratku poziciju kao zbir svih otvorenih neto kratkih pozicija u pojedinačnim valutama. Veći od navedena dva iznosa predstavlja ukupnu neto valutnu poziciju banke za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za valutni rizik u skladu sa članom 137. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala Banke.

Kapitalni zahtjev za valutni rizik izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene valutne pozicije sa 12%. Zatim se kapitalni zahtjev množi brojem 8,33 kako bi se dobio Ukupan iznos izloženosti valutnom riziku. Na osnovu izrade regulatornog izvještaja Standardizovani pristup za valutni rizik, na 31. decembar 2022. godine, kapitalni zahtjev za valutni rizik iznosi 186 hiljada KM.

36. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Ova napomena pruža informacije kako Banka određuje fer vrijednost različite finansijske imovine i finansijskih obaveza.

Pojedina finansijska imovina i finansijske obaveze Banke mjere se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Sljedeća tabela pruža podatke o načinu na koji se mjeri fer vrijednost prethodno navedenih finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (posebno, tehnike vrednovanja i inputi koji su korišteni).

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza koji se mjere po FVBU na ponavljajućoj osnovi

31. decembar 2022.

	Fer vrijednosti		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina po FVBU (Napomena 20.)			
<i>Vlasničke vrijednosnice u Bosni i Hercegovini, koji ne kotiraju na berzi</i>			
Registar vrijednosnih papira u FBiH	-	18	-

31. decembar 2021.

	Fer vrijednosti		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina po FVBU (Napomena 20.)			
<i>Vlasničke vrijednosnice u Bosni i Hercegovini, koji ne kotiraju na berzi</i>			
Bamcard d.o.o. Sarajevo	-	1.054	-
Registar vrijednosnih papira u FBiH	-	18	-

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza uključena gore u kategorije za Nivo 2 utvrđene su prema općeprihvaćenim modelima procjenjivanja na osnovu analize diskontovanih novčanih tokova, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovornih strana.

Izračun fer vrijednosti utvrđuje se putem diskontovanja budućih novčanih tokova, uz korištenje prosječne ponderisane kamatne stope na nivou BiH, objavljene od strane CBBH, odvojeno za pravna i fizička lica.

Tehnike vrednovanja koje se koriste za određivanje fer vrijednosti

Specifične tehnike vrednovanja koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- korištenje kotirane tržišne cijene ili kvote dilera za slične instrumente
- fer vrijednost preostalih finansijskih instrumenata se određuje pomoću analize diskontiranog novčanog toka

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

36. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza koji se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period (ali su objavljivanja za fer vrijednost neophodna)

	31. decembar 2022. godine			31. decembar 2021. godine				
	FV nivo 1	FV nivo 2	FV nivo 3	Knjigovodstvena vrijednost	FV nivo 1	FV nivo 2	FV nivo 3	Knjigovodstvena vrijednost
Finansijska imovina								
Novac i novčani ekvivalenti	-	252.997	-	252.997	-	186.392	-	186.392
Obavezna rezerva kod CBBH	-	-	106.688	106.688	-	-	101.756	101.756
Plasmani kod drugih banaka	-	112.083	-	112.082	-	124.163	-	124.163
Potraživanja po datim kreditima po amortizovanom trošku	-	646.139	33.706	679.845	-	610.222	54.406	664.628
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	-	49.987	-	49.987	-	50.381	-	50.381
Finansijska imovina po FV kroz BU	-	18	-	18	-	1.072	-	1.072
Ostala imovina	-	12.134	-	12.134	-	9.328	-	9.328
	-	1.073.358	140.394	1.213.751	-	981.558	156.162	1.137.720
Finansijske obaveze								
Obaveze prema bankama	-	186	-	186	-	144	-	144
Obaveze po kreditima i ostalim pozajmicama	-	156.466	-	156.466	-	156.466	-	156.466
Obaveze prema klijentima	-	934.876	-	934.876	-	867.623	-	867.623
Obaveze po najmovima	-	5.293	-	5.293	-	4.451	-	4.451
Ostale obaveze	-	8.267	-	8.267	-	8.647	-	8.647
	-	1.105.088	-	1.105.088	-	1.037.331	-	1.037.331

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su sljedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku.

Novac i novčani ekvivalenti

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

37. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Dužnički vrijednosni papiri

Fer vrijednost dužničkih vrijednosnih papira se klasificira u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti. Fer vrijednost se računa koristeći relevantne berzanske podatke.

Potraživanja po datim kreditima, ostala imovina, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost se izračunava uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dugoročnim dospeljem, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenu za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti neodređenog dospelja. Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujući krediti su klasifikovani u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući krediti, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

ZiraatBank BH d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja završava 31. decembra 2022.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Banka u skladu sa svojim poslovnim aktivnostima u 2023. godini planira ojačati svoj osnovni kapital kroz novu dokapitalizaciju od strane jedinog dioničara – matične banke u iznosu od 20 miliona KM, a što je namijenjeno za jačanje stope adekvatnosti kapitala i podrške rasta Banke, širenja poslovne mreže, te potrebu jačanja pozicije Banke na tržištu BiH.

Nakon što je ZiraatBank BH d.d. pribavila odobrenje Agencije za bankarstvo FBiH za X emisiju dionica ukupnog nominalnog iznosa od 20.000.000,00 KM u novcu, Skupština ZiraatBank BH d.d. je 06. marta 2023. godine usvojila Odluku o povećanju dioničkog kapitala ZiraatBank BH d.d. (u iznosu od 20.000.000,00 KM) i Odluku o X emisiji vrijednosnih papira (dionica) putem zatvorene ponude (prodaje). Rješenjem br. 03/1-19-65/23 od 21. marta 2023. godine Komisija za vrijednosne papire FBiH odobrila je emisiju vrijednosnih papira zatvorenim ponudom. Nakon što je dana 29. marta 2023. godine Bosna Bank International d.d. Sarajevo kao banka depozitar u emisiji vrijednosnih papira dostavila Komisiji za vrijednosne papire i ZiraatBank BH d.d. Izvještaj o završenoj emisiji dionica putem zatvorene ponude emitenta ZiraatBank BH d.d. te nakon što se emitent Komisiji obratio sa prijavom za upis povećanja kapitala, Komisija za vrijednosne papire FBiH je 06. aprila 2023. godine donijela Rješenje br. 03/1-19-88/23 kojim je proglasila uspješnom emisiju dionica zatvorenim ponudom emitenta ZiraatBank BH d.d. te u Registar emitenata upisala povećanje osnovnog kapitala emitenta ZiraatBank BH d.d. u iznosu od 20.000.000,00 KM, emisijom 2.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10.000,00 KM. Nakon toga emitent ZiraatBank BH d.d. obratio se sa zahtjevom - nalogom Registru vrijednosnih papira FBiH za registraciju navedenih dionica nakon čega je Registar vrijednosnih papira FBiH dostavio Banci obavijest br. 02-2-3297/23 od 11. aprila 2023. godine da je Registar vrijednosnih papira FBiH izvršio upis povećanja kapitala u sistem registracije Registra te da ukupan kapital ZiraatBank BH d.d. nakon povećanja iznosi 260.000.000,00 KM.

Izuzev navedenog, nije bilo drugih događaja koji bi imali značajan utjecaj na finansijske izvještaje za 2022. godinu niti su od takvog značaja za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2022. godinu.

39. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Potpisali u ime ZiraatBank BH d.d. dana 28. aprila 2023. godine:

Mehmet Fatih Aydın
Član Uprave

Bülent Suer
Predsjednik Uprave

